

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmika nedelje in praznike, ter velja po pošti prejetan za avstro-ogrsko štobilo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 3 K. Kdor hodi sam po pošti, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 30 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbo brez istodobne vplačila naročnine se ne odira. — Za ostanke plačuje se od petorastopne peti-vrate po 12 h, če se ostanke enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izloče frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanke t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vagove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Zaradi praznika izide prihodnji list v sredo, 9. septembra 1903.

V kritičnem trenutku.

Dogodki in homatije na Ogrskem so dokaz, da se je dualizem preživel, da je ž njim pri kraju in da ne boje več dolgo, da bo del legel k zasluženemu počitku. Sicer je še mogoče, da se za sedaj še ohrani, da se mu še podaljša za nekaj časa življenje, toda da bi prestal z uspehom krizo, v kateri se sedaj nahaja, na to ni niti misliti.

Nemce, ki so v času, ko je njihovi prevladali pretila nevarnost z Ogrske, v sili, da si ohranijo svojo nadvlado vsaj v totranski državni polovici, oživitvili dualizem in si s tem hoteli za vedno zagotoviti svojo premoč nad vsemi drugimi avstrijskimi narodi, prehaja sedaj voči gled bližajoče se katastrofe, katera grozi tej umetno zvarjeni državni obliki, strah in groza. Zavedajo se dobro, da je bil dualizem zasnovan na skrajno krivični podlagi, ki je hotel — teptajoč načelo pravičnosti in po zakonih zajamčene enakopravnosti — vse v državi živeče narode zarobiti za vedno Nemcem in Madjarom. Nemci so bili prepričani, da so si pridobili v Madjarih dobre prijatelje, ki jim bodo vsikdar hvaležni, da so jim pripomogli do nadvlade nad drugimi nemadjarškimi narodnostmi na Ogrskem. Toda motili so se; Madjari še niso zadovoljni s tem, kar jim je podaril dualizem, zahtevajo še več. Nemci so si, sklepajoč pogodbo, s katero se je Avstrija preustrojila v avstro-ogrsko državo, pridržali, oziroma izgovorili gotove privilegije, katere so jim Madjari takrat, ko so dosegli vse, kar so zahtevali, drage volje koncedirali. Ta privilegij je bil, da ostane nemški jezik izključno v rabi v celokupni armadi. Pričakovalo se je, da bodo sedaj »mirna Bosna«. No, nekaj časa so Madjari res mirovali in respektovali ta nemški privilegij, a letos so započeli neizprosno boj tudi proti

temu še edinemu ostanku nemške premoči na Ogrskem. Da je ta odpor v prvi vrsti naperjen zoper Nemce, se pač ne more dvomiti. Toda Nemci, ki se čutili preslabi in prešibke za borbo, katero so jim napovedali nekdanji njihovi zvesti zavezniki, bi radi naslikali to gibanje proti nemškemu poveljevanju pri ogrskih polkih kot, da bi bilo naperjeno proti ednoti države in bi stremilo edino za tem, da bi se stališe Avstro Ogrske kot velesile na zunaj podkopalo. V resnici pa jim je samo na tem ležeče, da bi pod to pretvezo rešili za se, kar se še rešiti da. Zato kličejo v velikem patriotičnem ognju, katerega so najbrže še le sedaj zaslediti, vse avstrijske stranke na skupno delo in skupni odpor proti madjarškim pretenzijam, češ enotnost armade in s tem država sama ste v nevarnosti. Kako so naivni ti Nemci, ako mislijo, da bodo Slovani toli zaslepljeni, da bi šli zoper Madjare v boj za Nemce in bi le-tim pripomogli do zmage. Sirensko vabeči glasovi z nemške strani niso našli niti najmanjšega odmeva pri Slovanih. Dr. Pacak in Herold sta naravnost povedala, da Čehi niso voljni, hoditi za Nemce po kostanj v ogenj.

Ne upošteva torej nemških jeremijad o nevarnosti, katera baje preti obstanku države, se vendar mora odkrito priznati, da je nastopil za državo velekritičen čas. To je spoznala tudi »Süddeutsche Presse«, ki zatrjuje, da je napočil odločilen trenutek, ki mora privedi preje ali sleje do spremembe sedaj obstoječe ustave. »Süddeutsche Presse« pravi, da moramo mi Slovenci vočigled teh dogodkov polagati največjo važnost ne toliko na bodočo državno obliko, kakor zlasti na to, da se nam pri bodoči ustavni reviziji dovoli združitev vseh slovenskih pokrajin v eno celoto — v zjedinjeno Slovenijo. Tudi mi smatramo to kot vzvišen ideal, za katerega mora preinjaviti vsakega rodoljub-

nega Slovenca največje navdušenje in za katerega bi se morali borjevati vztrajno do zadnjega. Toda žal, da je nam ta ideal, ki je takorekoč od začetka, ko smo mi Slovenci stopili v politično življenje, nepretrgoma naš narodni program, sleje kakor preje toli oddaljen od uresničenja, da je nam, rekel bi, skoro nedosegljiv. Žalostno, pa resnično! Koliko bi dali, ako bi lahko konstatirali nasprotno!

Tako pa nam ne preostaja drugega, nego da priznamo odkrito, da nam za sedaj pod današnjimi okolnostmi ni mogoče oživotoriti kardinalne točke našega programa. Naš smoter bi nam bilo doseči, le ako bi se tudi Čehi in Poljaki postavili na stališče nacionalne avtonomije. Na to pa ni misliti, ker Poljaki in Čehi se ne bodo nikdar izneverili svojim načelom, ki temelje na avtonomiji kraljestev in dežel. Mi smo za to, da se raztrgajo stare deželne meje, katere ločijo posamezne dele našega naroda, in da se ustvari nova državna oblika, naši bratje na severu pa zahtevajo, da se sedaj razločene deželne skupine združijo v staro zgodovinsko enoto. Čehi in Poljaki se opirajo v svojem programu, v svojem političnem delovanju na historični, mi Slovenci pa na narodni moment.

To je bistvena razlika v stremljenjih, ki se absolutno ne da premestiti, vsaj v teh političnih odnosih ne. Treba pa je še tudi upoštevati, da so tudi Nemci tem težnjam najodločnejši sovražniki in da bodo zastavili vse sile, da se te aspiracije ne uresničijo, ker bi to značilo poraz nemške politike in popolen pogin nemške premoči v Avstriji. Sicer je to že stara stvar in jo je vsak slovenski politik že gotovo zdavna uvidel, vendar se še do danes ni ničesar storilo, da bi se našla druga formula, potom katere bi nam vsaj deloma bilo omogočeno doseči prvotni svoj smoter.

Časi so resni, nastopila je že kriza in bliža se odločilen trenutek.

Zato odločitev pa smo mi

popolnoma nepripravljeni. Kaj naj zahtevamo v odločilnem momentu, kakšen bodi naš program za bodočnost o tem bi bilo treba, da resno preiščujemo, a ne samo to, treba se je nam z vso resnostjo in vztrajnostjo lotiti dela, da najdemo primerno novo formulo za naša stremljenja, da nas dogodki ne zalotijo nepripravljenih in nas ne prihitijo!

Kriza na Ogrskem.

Na Ogrskem imajo Khuenovo ministrstvo brez grofa Khuen. Definitivnega ministrskega predsednika pa še vedno nimajo. V soboto so šli najboljši upi po vodi, ker je finančni minister Lukacs odklonil ponujeno mu predsedstvo v novem ministertvu. Navedel je za to take vzroke, da jih je moral kralj priznati. In ravno vladar je polagal mnogo na to, da bi prevzel novo ministrstvo Lukacs. Obljubil je narodne koncesije, razum madjarskega poveljnega in službenega jezika. Lukacs pa je odgoril, da se bodo tudi glede teh dveh vprašanj morale dovoliti koncesije.

Na Lukacsevo misijo je bilo vse skrajno napeto. Liberalni klub je čakal zbran do večera. Lukacs pa ni hotel ničesar pozitivnega izpovedati o avdi-jenci. Zelo značilno je, kako se je v klubu v navzočnosti mnogih žurnalistov izjavil grof Stefan Tisza. Rekel je z osornim glasom: »Pred tremi meseci bi ne bilo nikomur, ki stoji na nagodbi iz leta 1867, prišlo na misel, tudi z daleka misliti na zahteve, kakršne se stavijo dandanes kot skoraj same ob sebi umljive. Vse, kar se je na podlagi 1867. leta glede narodnih zahtev le moglo količkaj predvarjati, se danes izpolnjuje. Lahko so ljudje, ki niso pristali nagodbe iz leta 1867 in ki stavijo po svojem poštenem prepričanju dalekosežne zahteve. Toda ti ljudje se morajo zavedati, da napravljajo rešitev krize nemogočo, ako tako trdovratno vztrajajo pri svojih zahtevah. S tem dovajajo narod v nepopisne zmede. Kdor ima tedaj pogum, stavi daljne zahteve, ta mora imeti tudi pogum, ako mora biti, se postaviti pred kroglo ali

pod vislice, sicer je malopridnež, zaniknež. Ako napoči revolucija, in bo potem narod primoran položiti orožje, je zanje še vstajenje. Toda narod lahko mišljeno zaplesti v položaj, v katerem se bo storil zaradi praznih fraz o narodnih zahtevah konec ustavi z navadnim zistiranjem ali s čim podobnim, to se ne da zagovarjati. Naj se vendar pomisli, da se vse zahteve bivše narodne stranke izpolnjujejo; da še več. Narod privedi do katastrofe zaradi nič in zopet nič, to bi bilo vendar preveč frivolno. To je britka resnica, a povedati se mora, dokler ne prodre v vse sloje.« Te besede so napravile najglobokejši vtis.

Kaj sedaj? Najnovejša kombinacija je, da pozove kralj Daranyija k sebi ter mu ponudi sestavo kabineta, kar se že zgodi morda danes.

Vojska?

Nemški listi so prinesli z gotovostjo vest, da se z vsakim dnem pričakuje, da prikorakajo turške čete čez bolgarsko mejo. Prekoračili bodo Turki mejo pri Mustafa paši, in sicer brez vnaprej napovedane vojne, ker tega ni treba napraviti z valnim državam, kakršna je Bolgarija za Turško. Vojaška komisija je po cele noči zbrana v sultanovi palači. Edhem paša je baje imenovan za vrhovnega vojnega poveljnika ter mu je sultan svetoval, naj odpošlje Bolgariji ultimatum. V slučaju vojne je prav lahko mogoče, da se Turkom pridružijo Grki, vsaj kot prostovoljne čete. — V Atenah se je vršil te dni velik shod v prilog macedonskim Grkom ter se je sprejela resolucija, ki protestira pred evropskimi velesilami zoper bolgarske vstase. Grki se v tej resoluciji imenujejo Macedonce, ki končno izjavljajo, da bodo začeli akcijo z orožjem proti vstaškim četam, ako se položaj ne predrugači. Posebna deputacija je to resolucijo izročila zastopnikom velesil. Tudi z

LISTEK.

To so bili ljudje.

Zofka Jelovšek.

Pri nas na deželi je velika tovarna za papir. Vsa občina dela v njej: oče, sin, vnuk, mlada dekleta in starke. Že v šoli se govori vedno o tovarni in dekleta in fantje odidejo iz šole naravnost v tovarno. »Zasluži se, zasluži se...« pravijo ljudje in so vsi obsedeni za tistih par krajcarjev. No, v začetku je prav lepo. Vse je novo in kratkočasno in vsako soboto se dobi denar. Dekleta hodijo v fletnih, rožastih bluzah iz kambrika, fantje si naroče modre in zelene žametaste telovnike, kupijo si uro z verižico in nosijo gosposke, škripajoče čevlje. To je lepo in imenitno... In v nedeljo se pleše in veseli se. Da, mladina, ta lahko! Malo so bledi, ali to se jim poda. Kakor preoblečeni gosposki ljudje izgledajo in drugi, ki ne hodijo v tovarno, tisto malo rokodelcev, voznikov in poslov, čuti: »Da, gospodje so, ti-le iz tovarne! Tak dober zaslu-

žek. Moj Bog, tako dober in gotov, vsako soboto dobijo odsteto v roke do zadnjega vinarja. Nas eden pa je odvisen od vsega, od vremena, od časa, od dobve volje kmetov, ki sede na ti bori peščici svoje zemlje! Ni za živeti!« Zavistno škilijo na veselo tovarniške. In ti so ponosni in kako! Žametasti telovniki se nategnejo preko prsij, čizmi škripajo, ej, kdo jim je ravan!

Ali potem postanejo trudni, čisto počasi, polagoma, da se skoro ne opazi. Obrazi jim postanejo še bolj bledi, v oči jim pride nekaj naveličanega, utrujenega. Tovarna je vendar dolgočasna! Leto na leto vedno za seboj dneva šihata, pa nočna šihata, vedno v istem prostoru, pri istem delu, pri istem bliskajočem, nikoli počivajočem stroju. Človek postane resnejši, oženi se. Otroci pridejo, treba skrbeti za njih več, a zaslužek vedno isti. In leto za leto so bolj topi, čisto polagoma, počasi se spreminjajo v stroje. Dela se mehanično, brez mislij ali točno in zanesljivo, kakor navita ura. Kadar se pride po dnevni šihati zvečer domov, je eden truden in spi in ne misli

na nič. Prihodnji teden se dela po noči in spi po dnevu in v nedeljo tudi, če je človek prost. Zakaj v tovarni se dela nepretrgoma tudi v nedeljo, čeravno samo pol, kakor drugače. In celo življenje postane »tovarna, tovarna...«

Tam se živi, vse misli so ona, vsi pogovori ona, nič se ne ve drugega, nič drugega ne pozna. Kakor požrešna požast, jim požira počasi silo iz telesa, sesa radost iz srca, čustva iz duše. Dokler ne postanejo avtomati, stroji.

»To so bili enkrat ljudje,« se mi vsiljuje v misli, kadar vidim te neobčutljive, točne, mrtve moze, ki tako zaspano hodijo okrog, ki doma samo počivajo, polegajo, ki samo v tovarni žive, samo za njo žive.

In njihovi otroci gledajo s hrepenečimi očmi na visoka, zadimljena tovarniška okna, kadar prinašajo očeto jesti, in ko odrastejo, kupijo si pisane telovnike iz žameta in rožaste bluze in so vsi nori za to svojo tovarno. In delajo, delajo, delajo, vedno isto, vedno jednako. V isti čas, v istem prostoru, pri istem stroju. Tlačno, natančno, zanesljivo. In ne

plešejo več potem in ne nosijo več gosposkih, škripajočih čevljev, apatični postanejo in zgube časoma vse, čemur se pravi življenje.

»To so bili enkrat ljudje,« si mislim, kadar jih vidim in žal mi jih je.

Cestar.

Zofka Jelovšek.

Vije se bela cesta po zelenih pašnikih nad vasjo; kakor bel pas se vije okrog gladkega hriba in se gubi tam daleč za ovinkom v gorah. Udobno se razteza in zavija; široka je, gladka je, kakor deklisko čelo. Lepo je gospodariti na njej in gledati na široka, pisana polja v dolini. Cestar jo ljubi in neguje. Nasiplje in poravnava, ne štedi truda in napora. Ponosi se ž njo.

»Moja cesta,« govori.

Odgovila ga je, odhranila. Ko je bil še majhen in slaboten, prosjačila je mati zanj ob cesti, da ga nasiti in obleče. Na cesti je odrasel. Prvi njegovi koraki so pustili svoje sledove v njenem prahu; prvi kruh je zaslužil na njenem kamenju.

A zdaj je tu gospodar.

Ljubi jo, ceni jo. Ona hrani njega in njegove.

Ima družino. Ima sina, lepšega ni v deželi. Kakor da je iz železa, jak, močan in mlad. Dika je njegova.

Kočijaš je, a njegovi vrnici, ognjeviti in drzki. Drve po cesti, kakor da se vozi vojvoda. In kadar on, njegov sin, zavikne, počši z bičem, vzdigne sa prah in beži, beži kakor misel, vse tja do zelenih gozdov.

Vrnici čili kakor vrar, a cesta gladka!

Stoji cestar sredi ceste in si briše znoj z čela. Vročina je, nebo razžarjeno, a niti bilka se ne zaniše v vetru. Truden je in zaspan, rad bi legel v hlad v grmičevje, da si malo oddahne. Ali ne sme. Cesta je prašna, prašna in osušena. In mora zdrgniti največji prah na kupe ob kraju, da bi ne bilo toliko blata, kadar pride dež. Dela je; kako bi odpočival!

Ves bel od prašine stoji in posluša. Iz daljine se čuje klopot konjskih kopit. Udarjajo, udarjajo divje in brzo; — nekdo besno vozi.

Ali zdaj? Divji krik zavzveni po hribih in dolinah, a že besne kola

otoka Kreta se je shoda udeležilo mnogo prebivalcev, ki so prosili, naj se jim dovoli ustanavljati prostovoljne čete za Macedonijo; nad 3000 izurjenih bojnikov baje zmorejo takoj. Vožgled toliki bojaželjnosti na strani Turkov in njihovih zaveznikov je skoraj neumljivo, da se je sklical izvanredni bolgarski ministrski svet pod knezovim predsedstvom ter sklenil ohraniti mir. Ali bo ta sklep veljal tudi tedaj, ako se uresniči prva vest, da se Turki bližajo mejam.

Hrvatska čista stranka prava proti zedinjenju.

Ugledni hrvatski politiki in listi so že neglašali, da takozvana čista stranka prava nima odkritega namena in resne volje, se združiti k skupnemu delovanju z ostalimi rodoljubnimi strankami. Da je bila ta trditev utemeljena, se je pokazalo na shodu čistih dalmatinskih pravašev v Zadru dne 4. t. m. S pretežno večino se je namreč odklonila resolucija dr. Majstorovića, strankinega predsednika, mereča na to, da bi se čista stranka prava v Dalmaciji izjavila, da se docela združuje s hrvatsko stranko prava v Banovini na podlagi programa iz leta 1894. Na predlog poslanca Prodana se je marveč sklenilo, da bode čista stranka prava še nadalje ostala samostalna stranka in se ne bo združila z »nečistimi« pravaši, dokler se temeljito ne preustroji pravaški program iz leta 1894. Ker na to, kakor sedaj okolnosti kažejo, ni sploh upati, se edinstvo hrvatskih strank vobče ne bode nikdar doseglo! Iz sklepa večine, da se združitev odkloni, je dr. Majstorović izvajal posledice in se je zahvalil na časti predsednika. Ker njemu nameravajo slediti še drugi ugledni pristaši, postane to lahko za čisto stranko usodopolno. Če jo zapuste najuglednejši možje, potem pač mora propasti.

Politične vesti.

— Zaprtja šola »Lege Nazi onale«. Bolcansko okrajno glavarstvo je dalo po orožnikih zapreti italijansko šolo v Vodeni.

— Deželni zbori. Jutri se pričakuje cesarski patent, s katerim se skličejo deželni zbori h kratkemu zasedanju. Sklicali se bodo baje vsi deželni zbori razun Tirolskega. Najpoznejše se skliče češki deželni zbor, namreč šele po prazniku svetega Vavla.

— Za vojaške novince. Gornjeavstrijski deželni glavar dr. Ebenhoch je izdal vsem občinam okrožnico, naj vojaške novince pouče, da lahko vsak nastopi vojaško službo med 1. in 5. oktobrom. Deželni glavar pravi, da je prostovoljni vstop rekrutov v interesu službe in gospo-

izza ovinka. Kakor obsedeni beže konji. Prazen voz odskakuje, a ob strani vleče se nekaj črnega po prahu.

Vranci, sinovi vranci! Okamenel je cestar ta hip. Ali zdaj že skoči pred konje. Podrl so ga in planili preko njega. Obraz in roke so mu odrte, srajca vsa raztrgana, prsi krvave.

Ni čutil ničesar. Skočil je v vis in bežal za vozom, kakor podivjan od groze.

Sin! Sin! Našel ga je daleč tam za drugim ovinkom. Našel ga je ubitega, razmrcvarjenega. Zgrudil se je kraj njega v prah, privil ga je na svoja odrte, krvave prsi. Objemal ga je in klical.

Ali sin se ni oglašil, ni se zganil. Zajokal je cestar, dolgo, čudno, kakor ranjena zver. Solnce mu je žgalo na glavo, palilo mu je odrte prsi, razpraskan obraz, ali on je samo gledal, topo in nepremično je gledal, kako razušena cesta, žejna in pohlepna, pije to toplo rdečo kri njegovega sina. Kaplja pade v prah in izgine, pa druga, pa tretja. In nikoli, nikoli nima dosti srčne krvi njegovega otroka, tako lepega, junaškega in mladega, oh! mladega in ljubljene! —

barskem interesu (?) prebivalstva ter stori vsak rekrut s tem patrijotičen čin. Najbrž se bo našlo malo takih patrijotov.

— Nepriljubljena poslanca Poljski listi pozivajo poslanca Valevskega in Niementovskega, naj odloži mandata. Izvoljena sta bila le, ker sta obljubila, da dosežeta zgradbo dveh galiških železnic. Izvoljena sta res bila v železniško komisijo ter se je zgradba obeh železnic dosegla, ko je dežela dovolila izdatne subvencije. Sedaj je pa dobilo zgradbo neko prusko podjetje.

— Potovanje ruskega carja na Dunaj se je v toliko spremenilo, da pride dne 30. t. m. zjutraj na Dunaj ter odide že popoldne v Eisenarz. Od tam se ne vrne več na Dunaj, temuč se poda v Darmstadt, kjer ga bo že pričakovala carica. Tam ostane carska dvojica več tednov.

— Garnizijska služba v Budimpešti. Izgovor, da je bilo treba obe deviziji obdržati v Budimpešti, je obudil v častniških krogih veselost. Obe deviziji imata 30 bataljonov, a za pomoženo garnizijsko službo zadostuje ena komanija.

— Guverner na Reki postane baje namesto odstopivšega grofa Szaparyja grof Teodor Battany.

— Italijanska irredenta. Italijanski dijaki iz Avstrije, ki so se udeležili dijaškega kongresa na Vidmu, so položili dva venca, enega ob spomeniku Viktorja Emanuela z napisom: »Dijaki Primorja in mlade Dalmacije kralju Viktorju Emanuelu; drugi venec so posvetili Garibaldijevemu spominu. Dva gospoda, ki so ju smatrali za avstrijska tajna agenta, so hoteli ubiti ter so ju komaj rešili orožniki.

— Neverjetna vest iz Srbije. Včeraj se je širila vest, da je poklical kralj Peter 6. polk iz Belgrada v svoje varstvo v N.S., ker se je nanj streljalo. Ta vest je tem manj verjetna, ker niti častniki zarotniki nimajo v svojih oklicih žal besede proti kralju.

— Novi ruski konzulati v Macedoniji. Ruski listi zahtevajo ustanovitev novih konzulatov v sledečih okrajih: Kosovo 4, Monastir 5, Solun 4, Drinopolje 2.

Dopisi.

Iz Litije. Za ljudsko veselico in koncert, ki se priredi dne 13. septembra popoldne v prostorih g. pl. Wurzbacha »Na pošto« v korist revnim pogorelcem na Vačah se kaže od blizu in daleč veliko zanimanje. Z zadovoljstvom konstatujemo, da je več društev z ozirom na zadnjo prošnjo v »Slov. Narodu« preložilo svoje nameravane veselice na poznejši čas, samo za to, da bodo mogli člani udeležiti se dobrodelne veselice v Litiji. Prav tako. Litijani bodo znali to ceniti, pa bodo, kakor doslej, tako tudi v bodoče podpirali cenjena društva. Polni hvalečnosti pa že danes naznanjamo, da je mnogo rodoljubnih gospodov in gospodov, kakor tudi več dobrosrčnih trdk od blizu in daleč poslalo za ljudsko veselico več raznih jestvin, vina, piva, likerjev, došla pa je že tudi lepa vsota denarja. Že zadnjič smo omenili, da se vrše priprave za o veselo lico resno in marljivo. Včeraj so se cenjene dame litijske zopet posvetovale o tem, kaj bi se čim bolj zanimivega nudilo udeležnikom, a zamerili bi se jim, če bi hoteli pred časom z njihovimi projekti v javnost. Zato molčimo, saj bodo naznanjali lepaki — kako in kaj. Pri zadnji veliki skupščini sv. Cirila in Metoda smo pogršili marsikoga, zlasti pa cenjenih gostov iz Ljubljane, koje bi bili radi pozdravili v naši sredi. Če že takrat iz kakršnjegakoli vzroka niste pohiteli med svoje v Litijo, vabimo Vas sedaj, ko hočemo revnim Vačanom v njihovi skrajni sili odpo- moči, da pridete med nas. Obračamo se pa tudi do vrlih Zagorjanov in drugih okolič, a prošnjo, da nas 13. septembra počaste v velikem številu. Zveza vlakov je zelo ugodna. Tedaj na veselo svidenje 13. septembra v Litiji.

Šuklje pred volitci.

IV.

Šuklje v Zatičini.

(Dalje.)

Socijalni demokrati se večinoma bavijo le z razvojem gospodarstva. V

tem so precej dobro orijentirani. Vsaj učinke liberalnega gospodarstva dobro poznajo, mej njimi je posebno njihov papež dr. Karel Marx glede industrije najboljše podučeni. Glede kmetije manj. O njej piše: »Kmetijo najhujše revolucionirna velika industrija, ki na njej razdira najtrdnjše trdnjavo stare družbe, kmeta proletarizira, enakega dela fabričnemu delavcu. Socijalne potrebe prevrata ter nasprotja mej deželo in mestom se bodo tako zravnavala. Na mesto navadnega lenega neracionalnega dela stopi samosvetna tehnološka uporaba vede. Uzroki propadanja kmetije so, da domača obrt, hišna industrija propada vsled razvoja velike industrije; ta hišna obrt je kmetijo podpirala, dopolnjevala. Zemlja kmetije se izropa po kapitalističnem sistemu, velike kmetije si prilastujejo zemljišča manjših kmetov — občinska zemljišča; mali kmet težavno redi živino. Konkurenca velikih kmetijskih podjetij, kapitalistično urejene velike kmetije, ki zamorejo cenejše delati in kmetovanje zboljšati, mečejo malega stran. Lastnina parcel izključuje, po svoji naravi v kmetovanju razvoj družbenih produktivnih moči, izključuje družbene oblike dela, združevanje kapitalij, živinorejo v velikem merilu, progresivno uporabo vede. Odrutstvo, davki, militarizem morajo malega kmeta izsesati. Troški za nabavo malega zemljišča odtegnjejo ta kapital kulturi zemlje. Produktivna sredstva se drobe na mali kmetiji neznanosko in zapravljajo človeške moči. Mala kmetija slabi pogoje produkcije in podražuje produkcijska sredstva. Marx je videl, kako konkurenca žita iz Rusije in Amerike močno upliva na razvoj male kmetije na Nemškem in Angleškem. Videl je, kako na Angleškem kapital male kmetije nakupuje ter jih velikim kmetijam pridružuje. Videl je, kako industrija nase vleče kmeta. In tedaj je pisal, da umira mala kmetija vsled naraščanja velikih posestev. Videl je tudi mašino v delu velikih posestev. Mlatilnice, pluge, ki jih goni par. Marx in njegovi učenci so torej mislili, da bo manjši kmet ravno tako postal proletarec, kakor fabrični delavec in s tem bi bilo socialistično vprašanje na kmetiji rešeno. Na jedni strani združevanja zemljišč v rokah malega števila kapitalistov, na drugi milijarde iz svoje zemlje izgnanih kmetov, ki morajo obdelovati za mezdo velika posestva bogatašev. To mora slednjič do tega prignati, da se lastninska pravica do zemljišč odpravi ter ista izroči ali državi, ali občinam, ki na njej uredi socialistično produkcijo in življenje na kmetiji. Jeden ortodoksnih Marksistov je skušal v precejšnji knjigi Marxove misli o razpadanju male kmetije dalje razpresti. V tej knjigi je razpravljal ta soc. demokrat, da je mala kmetija danes oblika kmetovanja, ki se vzdržuje le vsled naporov dela in s konkurenco gladnega želodca. Nič ni bolj nespametnega, kakor misel, da je mala kmetija kos veliki. Hoče se dokazati, da ste moderna veda in tehnika le veleposvestu ugodni.

Le velika kmetije zamore s pridom delati, ker dela z mašinami, ista v večjem vse ložje ureja, seje boljša semena, redi boljše živino, vseje lahko kmetijo z industrijo, ki zopet po odpadkih služi industrijni kmetiji in izrablja produkte kmetije. Torej je velik razloček med delom na moderni veliki kmetiji — ki uporablja vsa sredstva vede, tehnike s pomočjo velikega kapitala — in majhno kmetijo, ki vseh teh sredstev ne more uporabljati. Res tekmujejo nemške, ameriške kmetije z vsemi sredstvi velikega kapitala: z izrabo zjadne tehnike, kemije, i. t. d. Nemška velika kmetija je danes urejena, kakor velika fabrika. (Na Slovenskem je pri kraju. Odvezniški denarji, hoste so šle rakom živžgat in Matija et Comp. jih razparcelirajo.) — Izmej soc. demokratov so nastopili nekateri, ki se niso stem zadovoljili, da bi se prepustil delavec vsej revni in tudi ne kmet. Pomagati jima je, kar se da. In zbudile so se asocijacije mej delavci, o katerih sem že govoril v Litiji, in naš kmet si je tudi začel pomagati. Soc. demokrata Bernstein in posebno Volmar sta zanj zahtevala od države pomoči, zahtevala sta pravico koalicije za delavca na kmetiji ter nasetovala pomoč s kmetijskimi zadrgami. Nastopila je druga struja v soc. demokraciji, ki hoče tudi kmetu mej stremiljenjem za soc. družbo do boljšega izhajanja pomagati in ki vidi, da se mora kmet preje po zadrugah vezbati za novo soc. življenje. Konec 19. stoletja se je tudi pokazalo, da mali kmet ne gre v proletarijat, ampak da ustaja iz razdrte prejšnje organizacije, da začne njegovo delo dobro izhajati. Njegovi pridelki so dobili večjo vrednost. V tem času so začeli posebno nemški kmeti zidati nove hiše, skupno bivanje s svinjami in kuratino je prenehalo, mesto kokelj obuva nemški kmet škornje, kupuje kavo, sladkor i. t. d. Statistika je našla da se veleposvesta ne raztegujejo tako, kakor se je mislilo, ampak da raste število manjših kmetij od 4 do 40 orav. In te male kmetije v industrijskih

krajih kažejo, da so kos moderni veliki kmetiji. Neki soc. demokrat je spisal v tem oziru jako poučno knjigo; v njej dokazuje ta pisatelj, kakor najboljše teoretično in praktično dobro izvežban kmet, da stroj v kmetiji ni dosti vreden in zatruje, da mali kmetiji še ni treba umreti. (Dalje prth.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 7. septembra.

— Kranjski deželni zbor

je sklican na dan 22. sept. — Štajerski deželni zbor je sklican 21. koroski 14. češki pa 29. kimovec. Ostali deželni zbori se snideje med 10. in 29. kimovec. V tej perijodi pa se ne skličejo tržaški, dalmatinski, goriški in istrski deželni zbor.

— Vir venalis. Kleon s Kamna

nima sreče pri svojih snubitvah. Poročili smo, kako je po svojem shodu romel na Gorenjsko k bar. Schweglu, a to ni bil prvi poskus, približati se veleposesnikom. Še predno je bila njegova kandidatura proglašena, se je smukal okrog merodajnih mož med veleposesniki. Šuklje še ni bil do dobra v »Slovenec« obelodanil svojega »znamenitega« železniškega načrta, s katerim je takorekoč napovedal svojo kandidato, že je čutil potrebo, iskati prijateljstva pri veleposesnikih. Kmalu potem, ko se je razvedelo, kako je grof Barbo v deželnem odboru pomagal klerikalcem iz škripcev, že se je pri njem oglašil — Šuklje. Novi Šusteršičev kompanjon je gotovo računal, da je grof Barbo že na potu, da se sprizani s klerikalci, kajti sicer bi ne bil šel k njemu v nepovabilen poset. Kaj sta se menila grof Barbo in pa Šuklje, tega ne vemo. Morda poreče Šuklje, da je tudi grofa Barbota nadlegoval samo zaradi »železniškega vprašanja« — kakor je pojasnjeval svoj poset pri baronu Schweglu — dasi grof Barbo ni član upravnega sveta dolenskih železnic — ali da bi Šuklje to komu mogel dopovedati, na to naj nikar ne misli! Sodimo, da se je šel grofu Barbotu ponujati, kakor se je ponujal baronu Schweglu, vemo pa iz zanesljivega vira, da je bil Šuklje grofu Barbotu skrajno nadležen, tako da se ga grof kar ni mogel odkrižati. Pa reci kdo, da Šuklje kot politik ni na las podoben tistim ženskam, ki švigajo v mraku po dunajskih ulicah in mečejo na vse strani zaljubljene poglede.

— Boj kot »Slovenske Matice«.

Zdi se nam, da so kranjski popje začeli — noret. Zdaj so celo sklenili bojkotirati »Slovensko Matice«. Praktično je to začel že pred nekaj meseci škofjeloški fajmošter Šinkovec, ali tedaj smo mislili, da dela mož povse na svojo roko. Zdaj pa smo se prepričali, da je Šinkovec le to izvršil, na kar so mislili tudi že drugi blagoslovljeni in kar je sedaj formalno sklenjeno. Na sinodi kranjskih duhovnikov se je obvezno sklenilo bojkotirati »Slovensko Matice«, in sicer zaradi tega, ker je izdala slovenske narodne pesmi! Ali ni res, da so začeli naši popje noret? Da je njih stališče glede narodnih pesmi bedasto, ko jim je na obnem zboru »Slovenske Matice« na prijazen način že povedal prof. Murko in to smo jim na poluden način, tako da nas je lahko razumel najomejenejši kaplan, razložili tudi mi. A nič se jih ni prijel! Ti ljudje so pač nepristopni vsem dokazom in vsem argumentom in tudi za to se niso zmenili, da je prof. dr. Strekelj, ki je uredil slovenske narodne pesmi, vendar san zvest in zanesljiv klerikalec, ne klerikslec iz dobičkarije, nego iz preprčanja. Ta sinoča se za vse to ni menila, nego sklenila bojkotiranje »Slovenske Matice« ter s tem zanesla tudi razpor v to literarno društvo, v katerem se je prav z naše strani leta in leta vse storilo, kar je bilo mogoče, da se brani edinstvo in prepeči vsako nesoglasje. Kakor se vidi, so bile te žrtve zaman!

— »Slovenec« modruje v so-

botni številki zopet o nemškem navalu na Kranjsko. Na to se nič ne

ozira, da med kmetiskim prebivalstvom na Gorenjskem ni skoro nič zavednosti, niti na to, da je ravno ta grozna narodna maščnost na Gorenjskem glavna nevarnost za nas. Kako tudi, saj ve, da naša stranka nima čisti vpliva na Gorenjskem, da stoje Gorenjci popolnoma pod vplivom duhovščine in da je torej edina kriva, če smo za bodočnost Gorenjske v skrbeh. »Slovenec« trobi o vseh mogočih in nemogočih rečeh, samo o tem ne zine besede. Celo o ljubljanskih napisih besediči — dasi se je dr. Šusteršič kot vodja stranke načeloma izrekel za dvojezičnost sploh, zlasti pa za dvojezične napise v Ljubljani.

— »Obrača se na bolje«.

Ljubljanske uršulinke so neusmiljene germanizatorice. Z neko posebno zagrizenostjo in strupenostjo zatirajo v mladih srcih vsak pojav narodnega čustvovanja in če slovensko ženstvo — kakor »Slovenec« tako rad povdarja — rado nemški govori, so tega največ, da skoro izključno krive uršulinke. »Slovenec« proglašajo to kar na kratko za »produkt razmera« in veselo dostavlja »Obrača se na bolje«. A kje? V šoli ne — samo v letnem poročilu uršulinskih šol in pa na zidu, kjer so uršulinke napravile — dvojezičen napis. Tu pri uršulinkah se zdi »Slovenec«, da pomeni ta dvojezični napis že velikanski napredek. O, do sleden je ta »Slovenec«, trd in neizprosen, da je kaj! Živio — saj »Obrača se na bolje«!

— Nemška šola v Jese-

nicah. Nemci so svoj čas poskusili doseči javno nemško šolo v Jesenicah. Na roke so jim šli pri tem klerikalci. Napravili so pravo kravjo kupčijo. Gosp. Luckmann je izposloval, da so Jesenice dobile družega kaplana in je dopustil, da so klerikalci začeli savske delavce organizirati, zato pa so mu klerikalci pomagali pri pripravi za nemško šolo. Narodno napredna stranka se je temu vpila in je z veliko težavo dosegla novo štetje »nemških« otrok. Ko so se otroci pravilno štel, se je seveda pokazalo, da ni zadosti nemških otrok, da bi se ustanovila nemška javna šola. In s tem je bila nemška in klerikalna kravja kupčija pokopana! Ko bi narodno napredna stranka ne bila posegla vmes, bi imeli že danes v Jesenicah nemško javno šolo. »Slovenec« skuša seveda utajiti, da so njegovi somišljeniki prodajali slovenstvo v Jesenicah, a zaman. Tudi »Slovenec« je bil z njimi v zvezi. Ko smo se mi oglašali proti javni ljudski šoli v Jesenicah, je »Slovenec« molčal kakor grob in ni izgubil nobene besede za stran tega nemškega navala.

— Pomen katoliških zahtev. Na shodu v Mengšu dne 30. avgusta je bilo sprejetih kar deset resolucij. Zadnja resolucija se glasi: Naroča se vsem poslancom katoliškokonradne stranke, naj pri c. kr. vladi odločno zahtevajo, da se današnjega in prejšnjih naših zborov zahteve dejansko izvrše. Ta sklep priča, da se za katoliške zahteve noben pes ne zmeni, kajti sicer bi ne bilo treba novič zahtevati njih izvršitve.

— Sinoda kranjskih du-

hovnikov je končana. Ta sinoda je bila podobna nekakemu konklavu. Zborovanja so bila v stolni cerkvi, seveda pri zaprtih vratih. Zanimiv je bil pogled na te blagoslovljence, kadar so zapuščali cerkev. Pravo senzacijo so namreč obujali — trebuhi predaštih gospodov udeležnikov. Toliko tako kolosalnih trebuhov še ni bilo nikdar videti v Ljubljani. Bil je pravi kongres pitanih fajmoštrov. Navaden človek se pojma nima, kake dimenzije zamore dobiti tak župniški trebuh. Videli smo eksemplare, ki bi zaslužili Barnumovo pozornost, eksemplare, katere smo ogledovali z globokim občudovanjem. In to občudovanje je bilo tem opravičenejšo, ker je brez dvoma posestnike teh raritet stalo silnega truda, predno so si vzredili take trebuhe. Ljubljancem so se teh trebuhov jako prestrašili, kajti mislili

Dalje v prilogi.

so, da se sedaj podraža vsa živila. Na srečo se ta bojazen ni obistinila, priznati pa se mora, da so si nekateri ljubljanski gostilničarji vsled čudovitega, uprav fenomenalnega apetita gospodov sinodistov, ki se ni ustrašil nobene množine jedi in pijače, znatno opomogli. Temu se ni čuditi. Povprek so potrebovali ti gospodje sedemkrat toliko, kakor drugi ljudje — in to že nekaj zaleže. Kar se tiče sinode same, se ne da dosti izvedeti. Čuli smo, da je vsak, kdor je hotel pri tem duhovniškem shodu govoriti, moral menda 14 dni poprej predložiti škofu svoj govor. Tako je škof preskrbel, da se je govorilo le to, kar je njemu všeč in ničesar takega, kar bi bilo morda pametno, koristno in rodoljubno, a škofu slučajno ni všeč. Iz »Slovenca« je spoznati, da se je razpravljalo o strogopolitičnih zadevah. Sinoda je bila vendar shod duhovnikov — čemu se je torej bavila s političnimi zadevami? Če imajo črevljarji shod, se pomenijo o črevljarstvu, duhovniki pa imajo cerkven shod, da se pomenijo o politiki! Ali ni to narobe svet? Sicer pa ne kratimo duhovnikom veselja, da prirejajo sinode in kar hočejo ter se na njih posvetujejo, kako bi slovenski narod obdržali v svoji oblasti — kar je v naših močeh, storimo vse, da se njih grdi in pogubni naklepi ne uresničijo.

— **V klerikalnem taboru** je danes velik dirindaj, kakor ga že dolgo ni bilo. Dr. Žitnik je dobil z Dunaja sporočilo, da je sklican deželni zbor kranjski. In pel je telefon in klerikali kar niso hoteli verjeti, da je to resnica, kar se je z Dunaja sporočilo dr. Žitniku. Že dolgo ni bilo videti klerikalcev tako zbeganih kakor danes, prav, kakor da je sklicala vlada dež. zbor — ne da bi bila vprašala dr. Šusteršiča ali Šukljeta za dovoljenje.

— **Znana „Švicarijska“ afera** je sedaj dognana. Soboto se je izvršila vzklicna razprava. Zoper prvo sodbo se je namreč pritožil opravitelj državnega pravdnictva g. dr. I. C. Oblak. In od njega oglašeni vzklic je na dolgo in široko izpeljal g. dr. Hans Paullitschegg, ki je celo to nedolžno materijo tako razkopal, kakor da bi ga bil kedo — po domače rečeno — zato najel. Pravijo, da je ta gospod poleg drugih lastnosti tudi „alter Herr“ pri ljubljanski „Karnijoli“. Njegov vzklic je imel ta vspeh, da so se pri vzklicni razpravi zaslili Simma, Schmidt in Zeschko, znani trifolij ljubljanskega hajlovstva kot priče. Zagovorniki so protestirali proti zapriseženju teh in takih prič, ki so — ut facta loquuntur — z obdolženci v primernem sovraštvu in ki so bile, kaj ne, g. Simma, tisto nesrečno jutro vsled prečute noči in zavžite ga kazinskega nektarja podvržene znameniti slabosti, glede opazovanja in spomina. Vkljub tem razlogom v smislu § 170 št. 5 in 6 kaz. pr. r. so priče prisegle in govorile to, kar so z njimi še enkrat zaslišani strojniki zanikali in izključili. No, kakor smo rekli, stvar je sodnijsko dognana in vsak, kdor se zanima, naj gre pregledat ta zanimivi sodni akt. Mi pa sedaj po končanih sednih prizorih stavimo g. Simmi, e. kr. koncipistu e. kr. dež. vlade za Kranjsko sledeča zanimiva vprašanja: Kedo je kriv in kedo je provzročitelj cele te rabuke? Kedo je šel nalašč izzivat slovensko družbo v Švicarijo? Kedo se ni lepo umaknil iz pozorišča, ko je videl da postaja stvar nevarna in sumljiva? Kedo je poklical policijo v Švicarijo? Kedo je potem, ko se je prvič nemir poleg, še enkrat začel izzivati mirno v desnem paviljonu zbrano slovensko družbo in pri zopetnem spopadku poklical policijo na intervencijo? Kedo je vse te dogodke, katerih policija sama ni naznanila, ker ni imela nobenega povišanja, potem „denunciral“ pri sodnji in kedo je potem kot priča glede „policajev“ več vedel povedati, kakor strojniki sami? Odgovarjajte na ta vprašanja tam, kjer je Vaša dolžnost opravičevati se. Mi smo skončali in le še čestitamo visoki vladi za Kranjsko na tako dičnem koncipistu, katerega še čaka velikanska kariera v — policijski stroki.

— **Subvencije za šole.** Deželni odbor je dovolil šoli v Zatičini 500 K, šoli v Toplicah-Zagorju 600 K podpore za stavbo šolskih poslopij.

— **Šolske vesti.** Na ljudski šoli v Branski Kali je nastavljen kot suplent g. Gustav Stupar, na Hrvatskem Brodu pa g. Ivan Blagajno. Izprašani učiteljski kandidatinji gospi Terezina Lavrenčičeva in Marija Staretova ste začasno nastavljeni na petrazrednici v Loškem Potoku. Vsa ta mesta so se morala provizorično oddati, ker ni bilo nobenega pravega kompetenta. Mesto okrajnim nadzornikom imenovanega nadučitelja gosp. Jos. Turka je imenovan začasnim vodjem šole v Spodnjem Logatcu tamošnji učitelj g. Alojzij Pin. Na isti šoli je nastavljena provizorično gospica Marija Palmejeva.

— **Začetek pouka na realki v Ljubljani.** Vpisovanje v I. razred bode dne 13. kimavca t. l. Dijaki, ki so že bili na tem zavodu, in taki, ki imajo ponavljalne izpite, se naj zglase med 16. in 18. septembrom. S poukom se prične dne 19. t. m.

— **Poročila** sta se v Petrovčah pri Celju, g. Vinko Krušič, računski oficijal dunajskega mestnega knjigovodstva z gđ. Marico Puklivo iz Marija-Enzersdorfa. Čestitamo!

— **Slovensko akad. fer. društvo „Sava“** ima danes ob 8. uri zvečer občni zbor v »Nar. domu«. V torek dne 8. septembra ob 10. uri dopoldne bo zajuterk na vrtu restavracije g. Auerja v Wolfv. ulicah. Sodeluje ljubljanska društvena godba. Ob polu 12. vožnja starešin in članov po mestu. Popoldne izlet na »Zeleni hrib«, kjer svira ljubljanska društvena godba.

— **Odbor akad. fer. društva „Sava“** naznanja, da se iz tehtnih vzrokov preloži vožnja po mestu, ki bi se imela vršiti dne 8. t. m. na 20 t. m. Druge točke ostanejo iste. Odbor še enkrat uljudno vabi vse p. n. starešine, člane in akademike k obilni udeležbi.

— **Pešizleta ljubljanskega „Sokola“** iz Savski brod, Soteske in Črnuče se je udeležilo ob krasnem vremenu 22 članov v kroju. Nazajgrede so se vadile redovne vaje, kakor premena štiristopa v dvored in drugo. Trajno korakalo se je nad štiri ure med prepevanjem slovenskih koranic. — Sokolski pešizleti so poseben priporočljivi seveda le v tem slučaju, če so pravilno zasnovani, kakor na Češkem, na skromnosti, brez vseh potrebnih priprav in napovedanih hrupnih zabav in nepotrebnih stroškov. Izleti imajo namen uriti členstvo v redovnih vajah, v trajnem korakanju, jih utrditi v prenašanju neprimlik, pospeševati vzajemno zblizanje in bratsko občevanje, v trdi disciplini, osobito notranji, to je v zmernosti, zadržljivosti vsakega posameznika in končno dajo priliko spoznavati slovensko zemljo. Izleta sta se udeležila tudi načelnika celjskega in gorenjskega »Sokola« br. Smrtnik in E. Sajovic. D.

— **Iz Litije** se nam piše 6. t. m. V trgovini gđ. Jenko izšle so zopet lepe nove krajevne razglednice v korist družbe sv. Cirila in Metoda in to samo s slovenskim napisom. To je tudi pravilno, saj smo vendar v slovenskem kraju in večina prebivalcev so Slovenci. Zakaj bi se z dvojezičnimi razglednicami prikupovali peščici Nemcev in nemškutarjev. Kakor že znamo, imamo 13. t. m. v gostilni g. V. pl. Wurzbach-a ljudsko veselico in zvečer koncert v korist pogorelcem na Vačah. Priidite ljubljancem ta dan k nam in nas potolažite za slabi obisk o priliki velike skupščine sv. Cirila in Metoda. Ob nedeljah tako radi zapuščate ljubljano in greste vun na deželno. Obrnite se to pot na našo stran in ne bo vam žal. Kraj in okolica lepa, dober zrak, prijazni ljudje smo tudi. Imamo dobre gostilne, v katerih boste lepo in ceno postreženi, popoldne pa k ljudski veselici, ki se prične ob treh popoldne. Preskrbljeno bo za žejno grlo, za lačen želodec, za veselje in to vse po prav navadni ceni. Zvečer pa koncert, kateri bo gotovo lep, saj ga pripravlja že dobro znani g. Nerat, naš litijski Hubad! Torej na svidenje v nedeljo, dne 13. septembra. Pripeljete se lahko jutraj, opoldne ali popoldne ob 1/4. uri in se vrnete ob 11. uri. To bo ravno prav, da se odpočijete za drugi delavni dan. Upamo tudi, da nas posetijo rodoljubi s Save in Zagorja, Trbovelj, Hrastnika. L k nam, le k nam prihodno nedeljo!

— **Iz Dolenjevasi pri Ribnici** se nam piše: Novičar iz kočevskega okraja poroča v »Slovenca« z dne 29. avgusta t. l. med drugim tudi o občinskih volitvah v Dolenjivasi. Omenja

da so volitve izpadle tako, tako — in da se volitve gosp. duhovniki niso udeležili. Novičar je slabo poučen, ali pa grdo laže. Pri volitvi sta bila oba g. župnika iz Dolenjevasi in oni iz Grčance navzoča. Prvi je bil celo v volilni komisiji in je z drugimi vred volil tiste može, katere so si volilci izbrali. Grčanski gospod župnik, znabit ž. »fajhten« — je pa volicem na vse načine prigovarjal naj volijo njegove analfabete, katerih pa ljudstvo ne mara. Ko je videl, da ne doseže ničesar, se je podal v bližnjo gostilno in od tam poslal po svojega mežnarja, kateremu je baje prepovedal voliti v tretjem razredu. Da je v odbor voljenih pet Nemcev, ni res, pač pa so trije odlični može iz Grčance voljeni v odbor, katere so soglasno volili slovenski volici, in nemški volilci so istotako volili slovenske može. Ker je podobčina Grčance samostojna fara in ima tudi svojo šolo, mora imeti ta podobčina tri zastopnike v občinskem odboru. Nikoli pa še ni bilo čuti od teh odbornikov, da bi bili Kukoni agitatorji. Da pa gospod župnik iz Dolenjevasi, vkljub temu, da je volice lepo prosil, naj volijo ga, ni razum mežnarjevega glasu nobenega glasa dobil, si je sam kriv in on bo tudi znal zakaj. To se poroča resnici na ljubo; gospodu novičarju iz kočevskega okraja se pa svetuje, da svojemu izreku „moli in delaj“, še pristavi: in ne pij toliko, da se ti pamet zmeša, kakor se to večkrat prigodi nekemu gospodu v naši občini.

— **Iz Kamnika** nam piše prijatelj našega lista: V soboto 5. t. m. priredil je dobroznani tukajšnji salonski orkester v zdraviliški restavraciji koncert v slovo kopališkemu gostom. Ker je zdraviliški restavratel prelomil pogodbo in jo 31. avgusta od tu popihal, prevzel je za ta večer domačin g. Peter Žerovnik restavracijo ter poskrbel za izvrstno jed in pijačo, združeno s točno postrežbo. V tem pogledu mu gre vse priznanje! Koncert se je izvršil v polno zadovoljnost občinstva, kojega se je zbralo polna dvorana, med njim večje število uglednih kamniških meščanov. Hvaliti produkcijo salonskega orkestra bi bilo pač odveč, ker je itak na najljubšem glasu, in to po vsej pravici. Tudi to pot je izzvala vsaka točka glasno priznanje, mnoge so se morale na občno željo ponoviti. Med odmorom pa se je bila v dvorani in na verandi vroča coriandoli-bitka, ki je mnogo pripomogla, da so ostali gostje pri živahnih zabavi do pozne noči skupaj. Vmes pa so zvenele čaše ter se glasile vesele pesmi. Pravijo, da se je že začelo svitati za Starim gradom, ko so zadnji posetniki zapuščali zabavišče. Salonski orkester je upravičeno lahko ponosen na ta svoj najnovejši uspeh, zdraviliško vodstvo pa na spretni aranžma, s katerim je sploh omogočilo ta lepi večer. K sklepu pa ne morem kaj, da ne bi imenovan vseh pacientov brez razlike narodnosti na tem mestu ne izrekel vzornemu zdravniku g. dr. R. Raabeju za njegovo požrtvovalnost, za njegov trud in ljubeznjivost svojo odkritosrčno zahvalo. Rojakom pa, ki po nepotrebnem po tujih kopelih in zdraviliščih trosijo denar, mnogokrat tudi brez uspeha, na podlagi lastnih izkušenj kamniško zdravilišče z mrzlo vodo kar najtopleje priporočamo, kajti sedanjí zdravnik dr. R. Raabe je natem polju strokovnjak in poleg tega zelo vreden in požrtvovalen mož. Dokaz temu njegovi do sedanjí uspehi!

— **Vodstvo zdravilišča v Kamniku** dovoljuje si tem potom naznaniti, da ostane isto letošnje sezono do konca meseca oktobra odprto.

— **Roman.** Bil je večer, krasen spomladanski večer. In nebu prikazala se je bleda luna in čarobno razsvetljevala krasno bistriško dolino. V bližnjem potoku igrle so se zlate ribice in nagajivo poskakovale po bistri vodici. Razlin farne cerkve bila je ura s počasnimi udarci dvanajst. Tu pa tam slišal se je kak hripav glas bistriških ponočnjakov, a kmalu zavladala je povsodi grobna tišina — — — In višje pomikala se je bleda luna, ta zapeljivka toliko zaljubljenih parčkov. Glej že je zapazila brhkega fanta in spremlja ga na okence ljubljence — — — Zginit je fantič v sobico svoje drage, blede luna pa se je smehljaje skrila za oblake. — — — Minilo je nekaj mesecev po tej dogodbinji in poredni „amor“ dal je povod raznim govoricam. Hudobne babilnice govorile so, da je predsednica „Marijine družbe“ z predsednikom fantovske „Marijine družbe“ v no — hm — kako bi dejali? — Na društveni tabli pa je bilo čitati: da sta prednik in prednica „Marijine družbe“ izključena — za vedno. —

— **V železniškem vozu zblaznel.** Josip Bruderman, doma iz Tribuč pri Brežicah, je v soboto v železniškem kupeju med Kranjem in Medvodami znorel. Nesrečnež se je vračal z Vestfalskega in je bil na potu proti domu; prepeljali so ga v deželno blaznico.

— **Učiteljski strokovni tečaji na Grmu pri Novem mestu** so določeni na čas od 5. do 12. vinotoka t. l. Predmet teh kurzov bo de pouk o umnem kletarstvu. Udeležbe se ga lahko ljudski učitelji, kateri se pa morajo preje zglasti.

— **Iz pred poročnega sodišča v Novem mestu.** Jernej Hrček, znan umzovč, tožen je radi hudodelstva tatvine dovršene pri Andr. Grčarju. — Zatožba očita toženemu celo vrsto malih tatvin. Pisati bi se dal cel roman. Obsojeni Hrček se je ženil, zato je potreboval denarja. Zatoženi se zvija kot kača, če jo počiš po glavi. Služil je že po več znanih mlinih. Ženiti pa se je na vsak način hotel in dobil na nepošten način cel stotak. Vprašan, če je res rekel svoji izvoljenki, da kolikor bo ona imela, ima tudi on, odgovori Hrček: „To vendar vsak ve, da kdor se ženi, mora lagati in bahati se, če ne pa dekleta ne dobi.“ Vendar pa vedno naglašal, da je varčeval, dasi priče potrdijo, da je vinski kapljico ljubil, in da si je še več kot ta menjani stotak prihranil. Ukradel je tudi službojco v Toplicah pri Šmarjeti mlinarju Bizalju 440 K. Denar, ki je bil v listnici, je on dobil, ko je razdril zadnja mlinška vrata in poiskal znano skrinjo. Priča ne sumi nikogar drugega kot zatoženega Hrčka. A priča Ivan Orel v Zgornjih Fužinah pri Zagradu potrdi, da je leta 1901 (omeniti je, da so se razne te tatvine pred leti godile) okoli binkoštnih praznikov menjal stotak. Miha Rožar, mlinar v Duhah, potrdi, da je obtoženi služil pri njemu dvakrat. Znano mu je bilo, kje ima poselske bukvice in da je v poselskih bukvicah denar. Skrinja je bila v „štibelcu“, ta je bil pa zaklenjen. Moral je imeti gotovo kako vednost, da skrinja ni bila zaklenjena. Vedeti je on moral tudi, da ta dan v „štibelcu“ ni nihče spal. Zmanjkalo mu je pa 260 gld., njegov štampil, verižica z uro in lisico. Iz „kostna“ pa britev in žepni nož. — Iz izpovedi prič se je prav lahko spoznalo, da teh raznih tatvin nihče drug ni bil kriv, ko toženi. Posebno ga je pokopal pečat in datum nekega spriče vala, datum, kojega je iz 11. naredil 12.; to pa je napravil zato, da bi zmešal sled. A v pogled dana lista je jasno pričala, da je bilo „radirano“. C. kr. državno pravdnictvo predlaga strogo kazni. Porotniki so vprašanja soglasno potrdili. — Za to pa je bil mlinarski pomočnik obsojen na 5 let težke ječe. Jožef Tomitz iz Zelja na Kočevskem je bil zatožen, da je od 2. na 3. julija svoje lastno poslopje zažgal z naponom, da bi dobil zavarovalnino. Pogorel je že dvakrat in tudi takrat se ni vedelo kdo je zažgal. Slovenski porotniki so izjavili, da kočevščine niso popolnoma zmnoži, za to sta jih tudi državni pravnik in zagovornik odklonila. Zatoženi taji in trdi, da se je šele prebudil, ko ga je njegova žena opozorila, da nekeje gori. Gorel pa je njegov pod. Obtoženec je bil oproščen in ker se državni pravnik ni pritožil, je šel Tomitz se isti dan s svojo ženo domov. — Gosp. nadučitelj J. Saje nam piše: V poročilu o bravnavi ki se je vršila dne 2. t. m. proti tatinski družbi Janeza Gregorca se med drugimi omenja, da sem jaz kot priča pripovedoval, da mi je bila vzeta vsa mesečna plača 173 K. Bil sem takrat s svojo hčerjo na Dunaju in naprosil svojo sestro Uršulo, da bo ob času moje odsotnosti v moji hiši varovala nezgode, in hranila denar, ki ga vsled mojega upokojenja vsacega drugega dne v mesecu prejmem. Sestra je to storila ter tatove odgnala ono noč, ko so v moji odsotnosti po Šent Jerneju kradli, imela je moje mesečno plačo (173 K 34 h) shranjeno v omari, a tatovi je niso izveli. — Tatovi so bili zunanja vrata s silo odprli, notranjih pa še ne, ko je začela sestra ob polu 2. uri v noči nad nje vpiti, ter jih je s tem odgnala, da niso mogli niti plače niti drugih reči vzeti v moji hiši. Toliko v pojasnilo. Ko bi bili tatovi prišli v hišo, bi bili gotovo veliko odnesli, ker bi se bilo že dobilo kaj vrednostnega po vseh sobah, pa hvala Bogu, ni si jim posrečilo. Janez Saje.

— **Zavod za jetične v Gorici.** Te dni se je mudil v Gorici dr. Steiner z Dunaja, da si ogleda mesto, če bi ne kazalo postaviti tam zavod za jetične, kakršnih je v naprednejih državah vse polno. — **Obesil se je** v preiskovalnem zaporu v Mariboru čevljar Andrej Gilli iz Campa St. Petro v pavlanskem okraju. — **Samomor.** Ustrelil se je v občini topolanski na Furlanskem žandarmerijski postajevoja v Azellu 42 let stari Anton Stok, doma iz Bazovice pri Trstu. Samomor je poprej pismeno naznanil svojim predpostavljenim. — **Ubegel natak.** Adolf Menein je bil natak v hotelu »Südbahn« v Gorici. Inkasiral je 118 K, potem pa pobegnil. — **Ogenj v Šturijah pri Ajdovščini.** V soboto jutraj je

pogorela v Šturijah ena hiša z gospodarskim poslopjem. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Da se požar ni razširil, je ponajveč zasluža vipavske požarne brambe, ki je bila takoj, ko se je raznesel glas o požaru, na licu mesta. Po ognju povzročena škoda je deloma pokrita, ker je dotični posestnik, kojemu je pogorelo poslopje, zavarovan pri banki »Slaviji«.

— **Veledušna ponudba.** Tu in tam se še najdejo ljudje, ki goje v svojih srocih pravi lokalni patriotizem. Tako sta Klobučarja brata Branchetta na Reki ponudila mestni občini 460.000 kron v svrhu, da zgradi ubožnico. Tu in tam še se najdejo ljudje, ki so resnični lokalni patriotje.

— **Ugodna prilika.** Posojilnica na Voloskem gradi sredi mesta Volosko ob državni cesti »Narodni dom«. Del te zgradbe se bo porabil za hotel, restavracijo in kavarno. Posojilnica išče sedaj najemnika, ki bi hotel hotel vzeti v najem; oddalo bi se mu eventuelno tudi celo poslopije. Opozarjamo, da do sedaj na Voloskem ni nobenega hotela, niti prikladne restavracije, o čemur se vedno pritožujejo stranke, ki dohajajo v velikem številu iz Opatije. Poleg tega se je treba ozirati tudi na to, da ima »Narodni dom« jako lepo lego, da je iz vseh njegovih sob krasen razgled na morje in da bodo v njem nastanjena tudi narodna društva. Radi tega bi podjeten restavratel jako dobro izhajal in tudi lahko obogatel, kakor se je dogodilo nekaterim nemškim podjetnikom v onih krajih. Sploh opozarjamo rodoljube v Volosko, Opatijo in sosedna mesta, ker so tu jako ugodna tla za vsake vrste podjetja. Dosedaj delajo tam lepe dobričke tuji, osobito Nemci, ki sicer nastopajo kot naši narodni nasprotniki.

— **Parobrod „Finland“** »črte rdeče zvezde«, kateri je dne 29. avgusta popoldne iz Antwerpna odplul, je dne 6. septembra popoldne srečno dospel v Novi York.

— **Hrvatske vesti.** Imenovan je bil vladni tajnik dr. Josip Mudrovič vladnim svetnikom I. vrste v Požeji, okrajni sodnik v Kutini, Blaž Kadarič, pa je bil prestavljen iz službenih oziruv v Pisarovino. — Preselil se je z vladnim dovoljenjem odvetnik dr. Mavro Herzog iz Slatine v Samobor. — Tridesetletnico svojega obstoja slavi požarna bramba na Reki. — Veselico na čast srbskemu pesniku Branku Radičeviću so priredili srbski akademiki v soboto v Zagrebu. — Zavetišče za slepe deklice nameravajo ustanoviti v Sv. Vidu. — Hrvatski sabor se skliče baje koncem tega, ali začetkom prihodnjega meseca, ker ban upa, da bo ogrska kriza do polovica tega meseca rešena. Verjetno to ravno ni. — Kmetska deputacija. V četrtak je sprejel predstojnik Šumanović v imenu bana deputacijo kmetov iz vasi Okoli in Potok, ki se je pritožila radi raznih nerednosti pri odmerjevanju pristojbin za regulacijo Lonje in Struge. — Ljudske knjižnice bodo v kratkem osnovali v Rumi in Županji v Slavoniji ter v Orebičih in Sibeniku v Dalmaciji. — Jubilej lista. 2 t. m. je preteklo 20 let, kar je začel izhajati v Bosni prvi hrvatski list »Hercegovacki Bosiljak«.

— **Ameriške novice.** Huda nevihta je razsajala dne 20. avgusta po newjorški državi. Promet na železnicah se je moral ustaviti. Strela je užgala štiri hiše in parnik »Massena«. — 25.000 z amorških deklet privede neki trust z juga v Severno Ameriko. Pogodba je že sklenjena. Zamorke bodo za sluškinje in delavke v tovarnah. — »Glas Naroda« — dnevnik. V tem mesecu obhaja imenovani ameriški list desetletnico svojega obstanka ter bo začel ob tej priliki izhajati kot dnevnik. — Zamorca ranila dva Avstrijca. V Stevenwilleju sta dva zamorca napadla Avstrijca Leikriča in Raberja ter za bežediima streljala. Oba napadena sta ranjena. — Ponesrečen Slovenec. V Omah Neb je padel pod vlak Slovenec Nikolaj Basar. Vlak mu je odragal obe nogi. — Delavec umoril tovarnarja. V Ashkoshu, Wis. je delavec Hampel zavrtno ustrelil tovarnarja in milijonarja Tomaža R. Mosgana.

— **Mednarodna panorama.** Ta teden, prvič v tej sezoni, je razstavljeno Gardsko jezero z okolico. To jezero je največje in eno najlepših alpskih jezer, kar jih ima Italija. Obdajajo ga romantični kraji in gore. Na gorenji strani ob Tirolski pa vidiš čudopolne slapove, ki se blišče ko biseri. Nikdo naj ne zamudi te ugodne prilike posetiti Gardsko jezero, kajti je res občudovanja vredno. Opomniti je, da ima panorama novo

sijajno razsvetljava, ki pospešuje krassen razgled.

— **Ustanovni shod „Trutzburga“.** Včeraj ob 5. uri popoldne se je vršil v kazini ustanovni shod delavskega društva „Trutzbura“. Udeležilo se ga je kakih 60 oseb, med njimi 10 Celjanov z nekim Heuem, ki je celo stvar vodil in nekaj drugih ljubljanskih radovednežev. Upisalo se je v društvo 17 udov, med njimi znani pleskar Pirkner s sinovoma, snažilec oken Karbel in Samassov mizar Jurman. Cela stvar je bila tako grozovito dolgočasna, da so začeli posetniki kar odhajati. Celjan Heu je nekaj govoril o slovenskem časopisju, ki si je pa s tem sam zadal moralno klofuto, ker je bil pre globoko zabredel v svesti, da ni res kar govori. Ker je bil shod obupanja vreden, se je uradnik državne železnice, vitez Janušovsky čutil polklicanega, »delavce« zaradi majhnega števila članov navduševati, da ne smejo obupati, da bodo že dobili še mnogo drugih udov itd. Cela stvar je izgledala kakor kočevski greh, kajti to edino društvo se bo pečalo z vsem, kar sploh na svetu eksistuje, bode pravno, podporno, zabavno, nemštvo vzdržujoče, svetovalno itd. Shod se je seveda zaključil z »Die Wacht am Rhein!« Društvo bi pa bilo dosedaj bolje imenovati Protzburg, ker so zraven bili večinoma res »frocii«.

— **Glas iz občinstva.** Stanovanci na Starem trgu prosijo, naj sl. magistrat ukaže, da se škropilci cest ozirajo nekoliko bolje na čas škropljenja ulic. Na Starem trgu škropi se vedno med 7 in 8. uro, in sicer tako izdatno, da je ob času največjega prometa ob 8. uri vsa ulica v morju blata in vode. Ob reših cestne železnice stoje cele mlake. Gotovo ne more biti nikomur ljub, da mora ob najlepšem vremenu v mestu gaziti po blatu in vodi. Prosimo torej!

— **Restavracija, pri Zajcu!** na Rimski cesti št. 24 je sedaj prenovljena. V njej so obširni in moderno opremljeni prostori, pripravljeni za zaključene družbene večere, za družbene seje, za skupne pojedine itd. Točijo se priznana najboljša pristna vina iz vseh vinorodnih pokrajin, dobijo so vedno sveža in dobra jedila. Postrežba je najsolidnejša.

— **Tramvaj ustavil.** Sinoči se je peljalo natančno občinstvo v električnem vozu po Prešernovi ulici. Ko je bil voz v najhujšem diru, je pozvonil Ludvik Herzmann, imetnik zaloge pive, za šalo, na kar je voznik tako hitro ustavil, da so se ljudje v vozu trčili skupaj in zapipli, ker so mislili, da se je zgodila kaka nesreča. Proti Herzmannu se boče ka zensko postopalo.

— **Tatvine.** V soboto je prišel berač Jožef Knaus v neko tukajšnja gostilno, da se nekoliko pokrepa. Prisedla se mu je natakara in se začela razgovarjati z njim. Med razgovorom mu je segla v žep, ako ima kaj jabolka, kar je staremu prav ugajalo. Ko je pa prišel iz gostilne, se mu je zjasnilo, kajti pri iskanju jabolka mu je menda tudi izginila denarnica, v kateri je bilo 25 K denarja. Mož zatrjuje, da si od nobene natakare ne boče več pustil po žepih iskati jabolka. — Avgustu Bertišu je bila 5. t. m. iz hleva ukradena srebrna ura s pancer-verižico, vredna 14 kron.

— **Drva so ga podsula.** Iv. Gorjanc, 59 let star delavec v tobačni tovarni, stanujoč v Cerkvenih ulicah št. 21, je včeraj dopoldne nekaj v drvarnici delal. Ker so bila drva tako naložena, da je bilo pod njimi prostora za druge stvari, so se na Gorjancu podrla, vsled česar bi bil gotovo umrl, da ga ni rešil zraven došli delavec Jakob Požlep. Gorjanc se je tako poškodoval, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnico.

— **Alkohol.** Delavec Ivan Štepic je prišel v soboto zvečer obilo naložen jeruša domov v Konjušne ulice št. 13 ter začel po sobi razgrajati in vihteti nož, grozeč, da zakolje tam stanujočo svojo mater in sestro. Ker se je rešilnišni bati kake nesreče, morala ga je djati policija v zapor.

— **Mlad tat.** Danes zjutraj so v Franciskanski cerkvi zasačili K. Sch., učenca I. razreda ljudske šole, ko je iz pušice kradel denar. Deček je pušico v sredini s papirjem za tlačil, da ni mogel iti denar do dna.

— **Izseljevanje.** V soboto se je odpeljalo z južnega kolodvora 16 Hrvatov v Ameriko, vrnilo pa se je 10 Dolenjcev iz črnomeljskega okraja. — Na delo v Hrušico se je istega dne odpeljalo 50 Macedoncev.

— **Najnovejše novice.** — Cesarjev dar. Cesar je daroval za pogorelce v Travniku 10.000 kron. — Splošni shod poštinih uradnikov bo dne 25. oktobra na Dunaju.

— 13 let ohranjeno truplo. V neki snežni duplini na Venedikterju so našli popolnoma nespremenjeno truplo vodnika Untersteinerja, ki je zginil pred 13 leti. — Nezgoda na vojaških vajah. Blizu Laba je imel te dni 9. bramovski polk vajo. Vsled vročine se je zgrudilo 43 vojakov; 13 teh se bori s smrtno v bolnišnici, 1 je že umrl. — Konfiskovane molitvene knjige. Draždansko sodišče je ukazalo konfiskovati vse poljske molitvenike, v katerih je molitev »Kraljica kraljice Poljske, prosi za nas!« — Obstreljen frančiškan. V grško bolnišnico so pripeljali frančiškana Die bische iz Stradene s kroglo v trebuhu. Terejalke so brž raznašale, da je bil pater napaden. Sedaj pa obstreljeni sam priznava, da se je sam po neprevidnosti obstrelil na lovu. Ali je pač imel lovski list? — Prepovedana obletnica. Mesto Orel je hotelo obhajati 20letnico smrti svojega rojaka, slovečega ruskega pisatelja Turgenjeva. Ministrstvo notranjih zadev pa je slavljem prepovedalo, češ, da se taki spomini prepogosto vrše ter niso upravičeni. — Dva otroka sta zgorela v Gyekesu na Ogrskem. Vas že drugi dan gori.

— **Velika defraudacija in samomor.** V »založni« v Val. Merseicu so prišli na sled veliki slepariji. Manjka nad 1 milijon kron. Vodstvo hranilnice je bilo v rokah župana in bivšega državnega poslanca dr. Mykiške. V začetku je hotel dokazati Mykiška svojo nedolžnost, a ker mu je pri seji zaklical revizor: »Ali bodete Vi, gospod župan, povrnili manjkajoči milijon, ali pa se bo napravila kazenska ovadba!« je odgovoril Mykiška: »Vse bom zadovoljil, da ne bo nihče revnih vlagatelj izgubil svoj denar.« Drugi dan pa se je dr. Mykiška — ustrelil.

— **„Missouri-knjiga“.** Knjigo za 200.000 mark bo dala sestaviti država Missouri za svetovno razstavo v St. Louisu in sicer bo izšla v 300.000 izvodih, katere se bo razdelilo brezplačno med najodličnejše obiskovalce razstave. »Missouri knjiga« ne bo nikaka knjiga za reklamo, kajti v nji ne bo niti enega inserata. Država bo dala razdeliti to knjigo le radi tega, da razširi pravo mnenje o gospodarskih in socijalnih razmerah v tej državi. Knjiga bo obsegala 500 do 600 tiskanih strani, katerim bo pridejanih mnogo slik in zemljevidov. Vsa industrija bo natančno popisana, istotako vse javne razmere in zadeve. Tudi o predmetih, ki jih bo država razstavila, bo ta knjiga natančno poročala.

— **Angleška pošta.** Po statistiki angleške pošte odposlala je ista leta 1902. 2.579.500.000 pisem, — 175.400.000 časopisov, 488.900.000 dopisnic, 809.800.000 tiskovin, 90.300.000 zavojev. Promet v vseh vrstah je narasel za 5,2%, samo pri dopisnicah pa za 10%. Po številu prebivalstva odpade na vsakega Angleža 61,4 pisem, 11,6 dopisnic, 19,3 tiskovin, 4,2 časopisov in 2,1 zavoj na leto.

— **Rana zima.** Neki opazovalec narave ima več jezev, ki mu zanesljivo proročujejo, kaka bo zima. Druga leta so se navadno oktobra zarili v razno šaro ter ostali v njej do spomladi. Letos pa so se nekateri zarili že sredi avgusta, kar kaže znači, da bomo imeli zelo rano zimo.

— **Učitelji zmagali.** Pred 3 meseci so učitelji v Champaigne county pričeli štrajkati, ker so dobivali premajhno plačo. Sedaj se je štrajk končal, ker je šolski odsek sklenil ugoditi štrajkujočim učiteljem. Dobili so zvišanje za 5 dolarjev na mesec.

— **Poroke o polnoči.** V odličnih ameriških krogih je sedaj nov poročni običaj. Aristokratske poroke se vrše le o polnoči. Zvečer gre poročni par v gledališče, potem se peljejo gostje domov k bogati večerji, ki traja do polnoči. Točno o polnoči je poroka v cerkvi. Po poroki je ples do jutra, a ob solnčnem vzhodu se peljejo gostje na sprehod v avtomobilih.

— **Ognjenik po ceni na prodaj.** Kdor bi rad imel delujoči ognjenik v nenavadni višini, naj se oglasi pri generalu Gasperju Sanhezu Ochoa v Mehiki, ki prodaja ognjenik Popocatepetel. Vulkan je bila svojočasno mehiška vlada podarila generalu za nenavadno uslugo domovini. Cena ognjeniku je »samo« 5 milijonov, kar menda ni preveč, ker je na celem svetu samo 320 delujočih vulkanov. Razun tega ima Popocatepetel velike žveplene zaloge.

— **Obogatel v Ameriki.** V občino Felső-Erdéfalu na Ogrskem se je povrnil neki Pavel Brenner, ki je odšel pred dvema letoma v Ameriko ter dobil službo v neki tovarni za stroje. Pred par meseci ga je doletela v službi nezgoda ter je postal popolnoma nerabljev za delo. Vložil je tožbo za odškodnino, ker se je pravda predolgo vlekla, šel je k predsedniku Rooseveltu v avdijenco ter mu dogodek razložil. Predsednik je takoj v zadevi posredoval in delavcu je morala tovarna izplačati 80.000 dolarjev. Kot bogataš,

dasi ohromel se je vrnil v domovino.

— **Bogat proti volji.** Hudson Barnett je bil posestnik bogatih bakrenih rudnikov in večkratni milijonar. Ko se je postaral, podaril je celo premoženje, ki se je cenilo na 60 milijonov mark, raznim dobrodušnim zavodom in si je pridržal le malo rento za svoje potrebe. Kraljica Viktorija ga je hotela povzdigniti v baronski stan, a on je to odklonil in se preselil s svojim služabnikom v malo mestece Wooton, da bi tam v samotni miru preživel ostalo dobo svojega življenja. Ali sreča mu ni privoščila miru. Komaj je preteklo deset mesecev, že je dobil iz Guyane poročilo, da želi neki inženier kupiti njegov ondnotni rudnik, katerega je bil že čisto opustil, ker mu ni donasal nikakega dobička. Ponujal mu je zanj en milijon mark, katerih pa milijonar ni hotel sprejeti, ampak je prepustil rudnik inženierju brezplačno. Zdaj donša dotični rudnik 1.800.000 letnega dobička. Barnett pa niti sedaj ni imel miru. Dva meseca pozneje je podedoval dva milijona mark. To svoto je takoj podaril neki sirotišnici in se je preselil v samotno mestece Devonshire. Komaj se je pa tu naselil, že se mu sporočili, da mu je neki sorodnik zapustil 600.000 mark. To svoto je razdelil med različne bolnice. Konečno, nekaj dni pred smrtjo, pa je dobil brzojavno obvestilo, da je pri dobrodelni loteriji zadel — 100.000 mark. To je pa starčka, ki je zastojal iskal miru, tako zadelo, da je kmalu nato umrl vsled žalosti.

— **Turški tiskovni predpisi.** Vsi turški časopisi so dobili od sultanovega tajništva sledeči ukaz, kaj in kako morajo pisati. 1. V prvi vrsti poročila, kako se počuti vladar, stanje setev in napredek trgovine in industrije na Turškem. 2. Ne priobčevati člankov in romanov pod črto, ki jih ni poprej odobril z ozirom na moralo nj. prevz. minister javnega pouka in čuvdar dobrih čednosti. 3. Ne prinašati literarnih ali znanstvenih člankov, ki ne gredo v eno edino število. Besede »Dalje« se je izogniti. 4. Skrbno se je varovati odstavkov in vrst pik v člankih, ker to in bela mesta dajo povod za skrajno sumljiva uganjanja ter lahko motijo duševni mir. 5. Z natančno paznostjo se je izogniti vsakemu osebnemu namigavanju, in ako se vam poroči, da se je kakemu guvernerju ali podguvernerju dokazala tatvina, podkupljivost, umor ali kako drugo graje vredno dejanje, smatrajte za nedokazano ter ga skrbno zamočite. 6. Strogo se prepoveduje, omenjati prošnje zasebnikov ali društev, ki se pritožujejo nad uradovanjem ter denuncirajo uradnike vladarju. 7. Vsakoro navajanje zgodovinskih ali geografskih imen, z besedo »Armenija« vred, je prepovedano. 8. Strogo je prepovedano prinašati poročila o poskušanih umorih zunanjih vladarjev bodisi pod katerokoli obliko, kakor tudi o vstajah in puntih v deželah; kajti ni dobro za naše lojalno in miroljubno prebivalstvo, da bi spoznalo take stvari. 9. Strogo je prepovedano, te nove določbe v vašem časopisu obelodaniti, ker bi lahko izvalo kritike ali nespodobne opazke slaboglasnih in nezadovoljnih ljudi.

— **Star ženin.** Bivši teksanski guverner, F. B. Lubbock, kateri je star že 90 let, se boče te dni poročil z gospodično Lu Scottovo. Lubbock je guverner konfederacije in je bil z Jefferson Davisom koncem državljanske vojske vjet.

— **Kanibalizem opravičen.** Profesor Federik E. Starr, vodja antropološkega oddelka vseučilišča v Čikagu je povodom svojega predavanja trdil, da je kanibalizem pri divjih ljudstvih v Afriki in Avstraliji opravičen. Profesor je mnenja, da človek ni opravičen človeka vsmrti, da bi na ta način dobil potrebni živež, dasiravno ni krivica, ako morilec potem truplo pojé. Vsi kanibali jedo človeškega mesa, nekateri, ker jim ugaja, drugi zopet vsled potrebe, kajti ako bi kanibal ne jedel človeškega mesa, bi gladu umrl ali pa saj trpel lakoto. Radi tega so kanibali opravičeni jesti človeško meso.

— **Skrajna podivjanost.** John Temple Graves iz Georgije je najstrašnejši zagovornik linčanja, katerega on celo odobrava. Nedavno je v svojem govoru o linčanju povdarjal, da je linčanje najbolje sredstvo, s katerim je mogoče posiljevanje ženskih prepričati; sicer je linčanje zločin, vendar je pa opravičeno, dokler zamorci bele ženske napadajo. Ako bi hotela vlada to prepričati morala bi obe plemeni v Zjed. državah ločiti. Graves je dejal, da glavno vprašanje ni: kako bi bilo mogoče linčanje storiti nemogočim, temveč glavno vprašanje je, kako bi bilo mogoče za morske napade na bele ženske prepričati. To je pa edino le z linčanjem mogoče doseči. Razun linčanja lopovov je priporočal tudi še le v novejšem času moderno postalo »rezanje« spolskih organov.

— **Korolenkov klobuk.** Znani ruski pisatelj Vladimir Korolenko biva že več tednov na Rumunskem pri svojih prijateljih. V Bukareštu si je hotel kupiti nov klobuk, ker je edini

njegov klobuk že bil precej obnošen. Iskai je pri vseh klobučarjih in v trgovinah, toda nikjer ni našel dovolj velikega klobuka, ker bi se klobučarjem ne izplačalo izdelati tako velike oblike, kajti največji klobuki v prometu so 6 $\frac{1}{2}$, dočim potrebuje Korolenko 6 $\frac{3}{4}$. Napraviti mu bodo morali čisto nov klobuk, vsled česar bo moral podaljšati svoje bivanje v Bukareštu.

— **Nuna — tatrica.** V Nancyju so prijeli neko nuno iz Saint Charles, ker so jo zalotili v neki trgovini pri tatvini. Na policiji so jo slekli ter preiskali. V njenih nenavadno velikih žepih so našli razne ukradene predmete, kakor: milo, puder, krtačice, pa tudi eno tobačnico in dragocen ustnik za smodke. Komu je pač hotela pokloniti nuna zadnje predmete? Ker je prednica brž poravnala škodo, je okradeni trgovci ni naznanil sodišču.

— **Šest dni v čolnu na morju.** Na višini obrežja Georgije ugledali so mornarji newyorškega parnika »Eldorado«, skoraj gola dva najstletnega dečka, kateri je ležal v malem čolnu. Valovi bi čoln in dečka gotovo ugonobili, ako bi se nesrečnemu dečku ne približal imenovani parnik, kateri vozi med New Yorkom in Galvestonom, Tex. Ko so mornarji priveslali bližje, našli so dečka ležati na tleh. Bil je še živ, toda na pol blazen. V ustih je imel komad hlač, katere je grizel. Na parniku so dečka zdravili in dva dni kasneje je bil že toliko bolji, da je zamogel odgovoriti na nekatera vprašanja. Ime mu je Jose Vegas. Doma je iz San Lazaro na Kubi, kjer je z drugimi dečki veslal na prosto morje, da bi se kopal. Na morju so pa zašli v tok, kateri jih je povelil s seboj. Ostali dečki so srečno priplavali nazaj na obrežje, toda Jose ni znal plavati in tako je ostal v čolnu, v katerem ga je morje nosilo 7 dni ne da bi vedel kam. Jose trdi, da je bil, ko je odšel na morje oblečen, toda pri njem so našli le polovico hlač. Kapitan parnika »Eldorado« trdi, da je bil deček najmanj 7 dni na morju, kajti našli so ga nad 500 milj daleč od Kube. V četrtek je dospel parnik v New York. Na kar so poslali dečka v Vincentovo bolnico, kjer mu dajejo le tekočo hrano.

— **Ljubavna drama.** V Kuitfeldu je imel krojaški pomočnik Svatelj ljubavno razmerje s soprogo svojega gospodarja Solomeya. Dne 2. t. m. ponoči je zalotil Solomey svojo soprogo v njeni sobi s pomočnikom vred. Pomočnik je zgrabil revolver ter parkrat ustrelil na svojega gospodarja, svojo ljubico in končno se je še sam ustrelil. Solomey se bori s smrtjo, dočim je soproga le lahko ranjena.

— **Čarovstvo in ljubezen.** Minolo soboto prišla je k sodniku Eichmanu v West Hoboken, N. J., gospa Marija Hibnerjeva, katere je odločila gospo Mary Wallace v Hoboken, da je — čarovnica, da zna »panati« duhove in vrage ter raznih drugih zločinov. Ona je pripovedovala sodniku da je Wallacejevo obiskala, da bi jej ljubezen njenega moža za večne čase zagotovila. Njen mož je namreč 15 let mlajši od nje, radi česar se je bala, da bi ne ljubil kako drugo. Wallacejeva jej je obljubila, da boče ukrenila vse potrebno in je zahtevala 10 dolarjev in zlat prstan. Hibnerjeva jej je vse to dala, toda s pogojem, da ji mora denar in prstan vrniti, ako bi čarovništvo ne pomagalo. Ker je pa vkljub vsem copernijam njen soprog ni bolj ljubil, zahtevala je plačilo nazaj. Toda čarovnica o tem ni hotela ničesar vedeti, radi česar je Wallacejevo tožila.

— **Človeški vampir.** V michiganski tovarni peči, našli so grozno razmesarjeno truplo 4letnega dečka Alfonza Wilmes. Truplo je ležalo med dvema modeloma. Dečkovi roki sta bili z žico zvezani; usta so bila zamašena z rdečim robcem, katerega je porinil morilec daleč v grlo svoje žrtve; dečkova obleka je bila deloma raz njegovo truplo raztrgana; njegov trebuh prezan; leva roka je bila za pestjo skoraj odrezana in tudi na nogah so bile globoke in dolge zareze. Deček je 17. avg. zginil iz hiše svojih starišev. Početkom stariši niso bili baš v veliki skrbeh radi dečka, ko pa tudi k večerji ni prišel, pričeli so ga iskati. Po dolgem času so ga našli v tamnošnji mrtvašnici. Grozni umor se gotovo ni izvršil tam, kjer so našli dečkovo truplo kajti dasiravno v dečkovem truplu ni bilo skoraj nijedne kapljice krvi, tudi mesto, kjer so našli njegovo truplo ni bilo krvavo. Ljudje so zaman iskali sledove krvi. Čudno je da na truplu, kakor tudi na dečkovej obleki kljub groznim ranam, niso ni kacega madeža krvi našli. Morilec je po tem groznem činu truplo najbrže umil in odnesel na mesto, kjer so je našli. Policija si pa ne more tolažiti, kako se je morilec posrečilo nesti truplo čez polje, ne da bi ga kak nočni čuvaj opazil. Umor je povsem sličen umoru 7letnega dečka Dick Tibbitsa, katerega so pred mesecem dni našli umorjenega. Brezdvomno je oba dečka umoril jeden in

isti »Jack the Ripper«, kateri je brezdvomno blazen. Dečka so zadnjič videli na ulici zvečer ob 6. uri. V največjem času je bilo tam več otrok umorjenih. Policija je aretirala nekvega postopača Ch. Edwardsa iz Bangor, Me., kateri je na sumu, da je umoril 4letnega dečka Alphonse Wilmes. Jetnik trdi, da je nedolžen, in da je ravnokar prišel v Detroit. Med meščani vlada veliko razburjenje. Stariši si več ne upajo pustiti svoje otroke na ulico, ker se boje morilca. Razne oblasti so sedaj razpisale 5000 dol. za vjetje morilca.

Književnost.

— **„Talijska“**, izdaja Goriška tiskarna A. Gabršček. Lansko leto je jela marljiva Goriška tiskarna izdajati kratke, za male odre prirejene igre pod nadpisom »Talijska«. Ta misel je bila jako srečna. V zadnjih letih se je širom slovenske domovine po trgih in vaseh pojavilo živahno zanimanje za dramatično umetnost. Povsodi po deželi se že prirejajo dramatiške predstave, katere naš narod marljivo poseča. To je vsekakor dobro znamenje, da čuti slovenko ljudstvo instinktivno, da so mu dramatiške predstave velekoristne, saj mu nudijo ne samo hipne zabave, trenutnega užitka, ampak bogate tudi dušo s plemenitimi mislimi in blagimi čustvi. Glavna zapreka, da se zanimanje za dramatično umetnost ni moglo poglobiti, je pa bila, da je nam do sedaj nedostajalo primernih, za male odre po deželi prikladnih dobrih iger. Dramatično društvo v Ljubljani je sicer pred leti izdalo precej dramatičnih del, toda ta so že deloma pošla, deloma pa tudi niso bila prikladna za male odre, ali pa niso bila namenjena za občinstvo na kmetih. Temu nedostatku je opomogla »Goriška tiskarna«, ki je že dosedaj izdala okoli 10 sešitkov svoje »Talijske«. V njih so priobčene same enodejanke, ki bodo dobro došle našim odrom po deželi. Igre »Pri puščavniku«, »Dobro došli!«, »Starinarica«, »Medved-snubač«, »Bratranec«, »Doktor Hribar«, »Eno uro doktor« itd. bodo vsekakor dobro služile svojem namenu, dasi se ne more o vseh trditi, da bi bile umetniške. Sicer pa itak ni njih namen, da bi vplivale na ljudstvo v umetniškem oziru, ampak da bi mu podale zdrave zabave, dobre dušne hrane, da bi vzbudile v njem še večje zanimanje za dramatik v obče in ga polagoma vzgojile v toliko, da bi pozneje zares umetniška dela umelo uživati s slastjo. Želeč marljivemu založniku A. Gabrščku pri tem njegovem podjetju najboljšega uspeha priporočamo »Talijsko« našemu občinstvu kar najtopleje.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 7. septembra. Cesarski patent, s katerim se skličejo deželni zbori — tudi Kranjski — se razglasi jutri.

Dunaj 7. septembra. V dvorani poslanske zbornice se je danes sešel izvenparlamentarni mirovni kongres. Sešlo se je kakih 300 članov. Govorili so predsednik najvišjega računskega dvora Plener, ministrski predsednik Körber, italijanski poslanik Nigra in dunajski župan dr. Lueger, čigar govor je napravil jako neugoden utis.

Dunaj 7. septembra. Danes dopoldne se je sešel nemški izvrševalni odbor. Pri posvetovanju o položaju se je tudi čulo, da utegne zasedanje češkega deželnega zbora trajati šest tednov ali pa še dlje in da se državni zbor bržčas letos sploh več ne skliče, nego šele prihodnje leto.

Dunaj 7. septembra. V Nišu aretovani srbski oficirji niso bili izpuščeni, kakor so poročali nekateri listi, nego so glasovno oficijalnega razglasila še vedno v zaporu. Kraljev brat, Arsenij, bo jutri imenovan generalom, prestolonaslednik pa vstopi jutri kot infanterist v armado.

Budimpešta 7. sept. Včeraj je bil Szell v jako dolgi avdijenci pri cesarju. Koj po tej avdijenci se je odpeljal na letovišče dr. Wekerla, od koder se je danes vrnil v Pešto. Tu se govori, da sestavita Szell in Wekerle novo vlado, kar pa ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary preka, češ, on bi se moral vedeti, ne ve pa ničesar o

tem. Danes je bil minister zunanjih del grof Goluchowsky v posebni avdijenci pri cesarju

Gospodarstvo.

— Vezanje s strojem nov zasluge za ženske. V pred kratkem končani razstavi v Mestnem domu v Ljubljani je bila med drugimi zastopana tudi svetovnoznana trdka del. družba za izdelovanje šivalnih strojev Singer in dr., ki je razstavila poleg drugih umetnih izdelkov tudi celo vezeno sobno opravo. Bralke bo gotovo zanimalo, da so bile te zelo obdnevane vezene brez izjeme dogotovljene na originalnih Singer Central Bobbin šivalnih strojih. Zopet je stvarila vezilna igla mojsterska dela, in v svrhu bolj nagle izvršitve je pristopila hitrejša šivalna šivalnega stroja, ki lahko dogotovi vse tehnike, pisane, gladke in vezanje monogramov v čuda kratkem času brez vsakega napora. S tem se je pa tudi dokazalo, da si lahko vsaka dama, ki je srečna posestnica originalnega Singerjevega šivalnega stroja, ustanovi lep dom brez velikih stroškov, na drugi strani pa si manj premožne lahko odpró pot do lepega zasluga. Z eno besedo vezanje s strojem lahko postane nov in izdaten ženski posel. Špretnost ženske moči za vezanje s strojem se zelo iščejo n. pr. deloma kot učiteljice tehnike same, deloma pa za izvrševanje taiste v obrtne svrhe. In ravno sedaj, ko se mlada tehnika šele razvija, bi se morale špretnost, marljive dame potruditi, da se prične temu, česar se jim ne bi trebalo nikdar kesati, kajti noben poklic se danes bolj ne plača, kakor vezanje s strojem. One dame, ki se za stvar zanimajo, naj se obrnejo na delniško družbo Singer in dr. v Ljubljani Sv. Petra cesta št. 4, kjer dobe gotovo natančno pojasnila, poleg tega pa ustanovlja ta marljiva trdka, kakor je znano, povsod brezplačne tečaje za vezanje.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 8. avgusta do 6. septembra poslali gg in družba: Upravništvo „Slov. Naroda“ zbirko 479-54 K, upravnštvo „Slovenca“ zbirko 76-21 K, podružnice: moška v St. Juriju ob juži železnici 150 K kot čisti dobitek veselice, podružnica v Ljutomeru 30-84 K, moška za II. Bistrico in Trnovo 68 K, ženska v Postojni 52 K, moška v Ormožu 160 K kot čisti dohodek veselice, podružnica za Velikovec 74 K; Litjske Slovenke 200 K po „Slov. Narodu“ iz hvalečnosti, da je bil pri zadnji veliki skupščini izvoljen častnim udom prezasluzeni rodoljub g. Luka Svetec; Fr. Gregorič 20 K, katere je zložila vesela družba na novi maši g. Alberta Lehana v Prvačini; Anton Spende v Rabin ci zbirko 16-40 K mesto brzojavnega pozdrava veliki skupščini, ck. adjunkt na Dunaju Dra. gotin Dolenc 2 K, kapelan Fr. S. Gomilšek pri Sv. Benediktu v Slov. Goricih pri domači veselici nabranih 1070 K, nadučitelj v Smartnu Fr. Lavtina 2 K, stud. iur. Iv. Kralj 40-40 K kot čisti dohodek v Trzinu prirejene veselice, mestni župnik Ivan Vrhovnik dar 6 K darovala sta: g. župnik Iv. Šakser 4 K in g. gostunec 2 K; župnik v Ljubljani dr. Fr. Tominešek 20 K; Janko Korpar 5 K kot prebitek veselice velikonedeljskih dijakov, g. Nina Saplava 6 K, katere je nabrala v hiši g. Lavrenčiča v Gradcu; minorit v Ptuj u o. Lenart Varpotič 5-22 K in kaelan v Kočevju Jos. Demšar 2 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. septembra: Marija Schiebel, za sebica, 79 let, Karlovska cesta št. 18, Paralysis cordis.

V hiralnici:

Dne 4. septembra: Karolina Žonta, usmiljenka, 25 let, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 4. septembra: Ivan Fajdiga, delavec, 56 let, Phlegmone cruris.

Coxin

ново sredstvo za razvijanje fotografskih plošč, filmov i. t. d.

brez temnice

pri dnevni ali umetni svetlobi (postavno zavarovano), se dohva v vseh zadevnih trgovinah. (1778-6)

Coxin ni nikak barvani razvijalec.

Coxin ne potrebuje nikakih novih aparatov in se vedno lahko rabi.

Le za prekupee.

Družba za izvoz Coxina

Dunaj, VII/2, Breitgasse 9.

Proti prahajem, juskanam in izpadanju las

deluje najboljšo priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katere okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodom 1 K.

Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mosta. (204-34)

Vabilo na naročbo.

Sleveno p. n. občinstvo uljudno vabilmo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovó, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

/se leto. . . K 22.— | Cetrli leta . . K 5-50
Pol leta . . . 11.— | En mesec . . . 1-90

Pošiljanje na dom se računa za vse leto 2 K.

S pošiljanjem po pošti velja:

/se leto. . . K 25.— | Cetrli leta . . K 6-50
Pol leta . . . 13.— | En mesec . . . 2-30

Naročba se lahko z vsakim dnevom skratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziroma na dolčno naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez oziroma vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravništvo „Slovenskega Naroda“.

„Slovenski Narod“

se prodaja v posameznih izvodih po 10 h v sledečih trafikah:

Ljubljana:

- L. Blaznik, Stari trg št. 12.
- M. Blaž, Dunajska cesta št. 14.
- H. Dolenc, južni kolodvor.
- M. Favai, Spodnja Šiška pri kolodvoru.
- H. Fuchs, Marije Terezije cesta, nasproti Kolizeja.
- A. Kališ, Jurčičev trg št. 3.
- A. Kanc, sv. Petra cesta št. 14.
- A. Koch, Cesarja Jožefa trg (Mahrova hiša).
- I. Kos, Kolodvorske ulice št. 26.
- A. Kustrin, Breg št. 6.
- J. Kušar, sv. Petra cesta št. 52.
- M. Sever, Gosposke ulice št. 12.
- J. Sušnik, Rimska cesta št. 18.
- A. Svatek, Mestni trg št. 25.
- F. Šešark, Šelenburgove ulice št. 1.
- R. Tenente, Gradaške ulice št. 10.

Bled:

Filijala O. Fischer, knjigarna.

Zidani most:

Mary Peterman, trafika na kolodvoru.

Št. Peter na Krasu:

A. Novak, na kolodvoru juž. želez Gorica:

Josip Schwarz, trafika, Šolska ulica št. 2 (via scuole 2)

Trst:

M. Bevk, P. Barriera vecchia (vogal ulice Bosco št. 1).

Mihael Lavrenčič, Piazza Caserma št. 1.

M. Majcen, ulica Miramare št. 1.
St. Stanič, ulica Via Molin piccolo št. 8.

Reka:

A. Potošnjak, Via del Molo.

Borzna poročila

Ljubljanske

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi danaj. borze 7. septembra 1903.

Maloobsejni papirji.	Dinar	Blago
4 1/2% majeva renta . . .	100—	100-20
4 1/2% srebrna renta . . .	99-95	100-15
4 1/2% avstr. krona renta . . .	100-40	100-60
4 1/2% zlat . . .	120-25	120-45
4 1/2% ogrska krona . . .	97-81	98-05
4 1/2% zlat . . .	118-75	118-95
4 1/2% posojilo dežele Kranjske . . .	99-75	100-75
4 1/2% posojilo mesta Spljete . . .	100—	—
4 1/2% bos. herc. žel. pos. 1903 . . .	100-35	101-35
4 1/2% češka dež. banka k. o. . .	99-60	99-90
4 1/2% zast. pis. gal. d. hip. b. . .	101—	101-70
4 1/2% pešt. kom. k. o. z 10% pr. . .	105-10	106-10
4 1/2% zast. pis. innerst. hr. . .	101—	102—
4 1/2% ogr. centr. deželne hranilnice . . .	100-25	101-25
4 1/2% zast. pis. ogr. hip. b. . .	100—	100-70
4 1/2% obl. ogr. lokalne železnice d. dr. . .	100—	101—
4 1/2% češke ind. banke . . .	100-25	101-25
4 1/2% prior. Trst-Poreč lok. žel. . .	98-60	99-50
4 1/2% dolenskih železnic . . .	99—	99-50
4 1/2% juž. žel. kup. 1/4 1/4 . . .	303—	305—
4 1/2% av. pos. za žel. p. o. . .	100—	101—

Srečke.	170—	179—
Srečke od leta 1854 . . .	170—	179—
„ „ „ 1860 . . .	183—	184-50
„ „ „ 1864 . . .	247—	251—
„ tiskar . . .	154-50	156-50
„ zemlj. kred. i. emisije . . .	287—	292—
„ ogrske hip. banke . . .	260-50	266-50
„ srbske a. fra. 100— . . .	86-50	88-50
„ turške . . .	112-30	113-50
Basilika . . .	18-75	19-75
Kreditne . . .	435—	441—
Inomoške . . .	83—	87—
Krakovske . . .	79—	81—
Ljubljanske . . .	71—	75—
Avstr. rud. križa . . .	53-25	54-25
Ogr. . .	26—	27—
Rudolfske . . .	68—	72—
Salcburške . . .	77—	81—
Dunajske kom. . .	475—	479—

Dolence.	79-50	80-50
Južne železnice . . .	79-50	80-50
Državne železnice . . .	852—	853—
Avstro-ogrsko bančno del. . .	1677—	1678—
Avstr. kreditne banke . . .	645—	646—
Ogrske . . .	710-50	712-50
Živnostenske . . .	260-50	261-50
Premogokop v Mostu (Brux) . . .	650—	660—
Alpinske montan . . .	367-50	368-50
Praške želez. ind. dr. . .	1670—	1675—
Rima-Muranyi . . .	453—	454—
Trboveljske prem. družbe . . .	376—	380—
Avstr. orožne tovr. družbe . . .	350—	353—
Češke sladkorne družbe . . .	148—	150—

Valute.	11-36	11-42
G. kr. cekin . . .	11-36	11-42
80 franki . . .	19-06	19-08
80 marke . . .	23-48	23-54
Soveraigns . . .	23-98	24-01
Marke . . .	117-32	117-53
Laški bankovci . . .	95-15	95-30
Bublj . . .	263—	263-75
Dolarji . . .	—	—

Žitne cene v Budimpešti.

dne 7. septembra 1903.

Termali.

Pšenica za oktober . . .	za 50 kg K 7-41
Rz „ „ april 1904 . . .	50 „ 7-68
„ „ oktober . . .	50 „ 6-23
Koraza „ sept. 1904 . . .	50 „ 5-49
„ „ maj 1904 . . .	50 „ 5-48

Effektiv.

Vzdržno.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806-2. Srednji vršni tlak 736-0 mm

Solj.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Večrvi	Nebo
5.	9. zv.	740-0	18-4	sl. sever	jasno
6.	7. zv.	740-3	12-1	sl. vzhod	jasno
7.	2. pop.	738-3	26-4	sr. jug	jasno
8.	9. zv.	739-2	18-1	sl. zahod	jasno
9.	7. zv.	738-9	11-8	brezvetr.	jasno
10.	2. pop.	737-4	27-2	sl. jug	jasno

Srednja temperatura sobote in nedelje 18-0° in 18-9° — normale: 16-3° in 16-2° — Mokrina v 24 urah: 0-0 mm in 0-0 mm. —

Izurjene šivilje

za krila in živote, kakor tudi učenke se takoj sprejmejo pri

M. Schlechan 2300-2

Židovske ulice št. 1, II nadstropje.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO

LETNIK XXIII. (1903).

Izhaja po 4 pole obešen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto. Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Obleke, koce, stare vojaške čevlje

z dobrimi podplati na debelo tudi proti šestmesečnemu plačilnemu odlogu pri L. Pressburger & sin, Dunaj XX/1, tovarna Pressburg. 6

Marija Sever učiteljica klavirja

stanuje 2327-1

na Jurčičevem trgu št. 3

in je doma vsak dan od 1.—3. ure.

Gostilna z vrto

se odda na račun, eventualno v najem s 1. oktobrom t. l. na deželi. (2295-3)

Vprašanja in ponudbe pod šifro: „N“, poste restante, Ljubljana.

Lepo

stanovanje

na vogalu Kongresnega trga in Vegovih ulic, v drugem nadstropju, obstoječe iz 5 sob in pritlikinami, se odda takoj ali pa (1964-9)

s 1. novembrom t. l.

Povpraša se v upravništvu „Slov. Naroda“ ali pa pri hišniku v istej hiši.

Na Voloskem pri Opatiji se dá v najem

hotel

z restavracijo

na zelo prikladnem mestu.

Natančnejše informacije daje upravništvo „Slov. Naroda“ (2318-1)

Iščejo se

spretni, solidni, oženjeni

izdelovalci fine žice

ki so v stanu luknje za nemško skoblo (dratovnico) za več žičnih plemen samostojno in dobro naravnati. Žice položijo, vlečejo in snamejo delavci. Ponudbe s prepiisi sprideval pod „R 62173“ na Haasensteinal & Vogler t.—G., Cöln a/Rh. (2324)

Za moravski deželni zavarovalni zavod

(zavarovalnica za življenje, rente in ljudska zavarovalnica) se iščejo

generalni agenti in zastopniki

(2319-1)

pod najugodnejšimi pogoji. Uprava zavoda je pod vrhovnim nadzorstvom deželnega zbora in deželnega odbora mejne grofije Moravske. Zanesljivost zavoda je z ozirom na njegov značaj kot deželni zavod nedvomna. Obširne ponudbe na filialko na Dunaju, II. Obere Donaustrasse 101.

Slav. občinstvu naznanjam, da so dovršena dela moje nove restavracije

pri „Zajcu“

na Rimski cesti 24

kjer se nahajajo zelo ugodni, obširni in moderno opremljeni prostori, pripravi za zaključene družbene večere, kakor strele, društvene seje ter za razne skupne pojedine itd. Istotam je rendez-vous slavnega omizja „kltnike“, ter vsih mojih blagonaklonjenih gostov prejšnje dolgoletne gostilne na Rimske cesti šte. 4.

Točijo se priznana najboljša stara in nova pristna vina iz najbolj plemenitih vinskih pokrajin kakor: dolenska, goriška, istrska, štajarska, klosterneburška, dalmatinska in razna druga vina na litre in v steklenicah ter se tudi oddajajo v sodih. Kdor ljubi zdravo, pristno vinsko kapljico, uskusna jedila, točno in prijazno postrežbo, ta pridi in ustrezno mu bode!

Nadejam se od slav. občinstva obilne naklonjenosti.

Z vsem spoštovanjem

Avguštin Zajec,

restavrater.

(2329-1)

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“

Akcijski kapital K 1.000.000.—

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promete izdaja k vsakemu žrebanju.

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 2.

Zajemajo in sklanjajo iztrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Ekonomski in fiskalni menice. Borzna naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na višnje knjižico proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzigla. (2976-117)

Promet s čeki in nakaznicami.

Odda se 2314-2)
pekarija
v najem, z vso pekovsko in prodajalno
opravo. Termin 1. november t. l.
Kje pove upravništvo „Slov. Nar.“

Prodajalka
se sprejme v večjo trgovino z me-
šanim blagom.
Kje? pove upravništvo „Sloven-
skega Naroda.“ (2285-3)

Ne pojdi nikdar počivat
predno si se na
• Najblajši počutek v železcu
• Najboljšo prebavo in
• Najkrepkejšo spanje
s požirkom J. Klauer-jevega „Triglava“
zavaroval
„Triglava“ naj se po malem srkajoče vživa.
Izdeluje edino: (11-203)
Kranjska rastlinska destilacija „Florian“
Edmund Kavčič
v Ljubljani.

Sladko
namizno grozdje
prve vrste 2251-3
prodajamo v vsaki množini od 5 kg
višje. Za 3 K pošljemo poštno zaboj
po 5 kg na vsako poštno postajo
poštne prosto.
Vinogradna zadruga
Samobor (Iirvatsko).

„The Gresham“
zavarovalna družba za življenje v Londonu.
Filijala za Avstrijo:
Dunaj, I., Giselastrasse št. 1
v hiši društva.
Društvena aktivna dne 31. decembra 1901 kron 190,871.731—
Letni dohodki na premijah in obrestih v letu 1901 31,555.392—
Izplačila za zavarovalne in rentne pogodbe in za nazaj-kupe itd. od 426,999.043—
obstajanja družbe (1848) 50,727.262—
Med letom 1900 je društvo izpostavilo 5718 polic z glavnico 1282-5
Za specialno varstvo avstrijskih zavarovancev je „The Gresham“ do dne 31. de-
cembra 1901 založilo vrednostnih papirjev v znesku (1282-5)
nom. kron 23,037.438-10
pri c. kr. ministerstvem plačilnem uradu na Dunaju.
Prospecte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za
predloge daje brezplačno
glavna agentura v Ljubljani pri G. Zeschko
vila nasproti „Narodnemu domu“.

C. kr. moško in žensko učiteljske v Ljubljani.

Razglas (2252-3)
o pričetku šolskega leta 1903/4 na obeh c. kr. učiteljskih v Ljubljani.
A) Vpisovanje v c. kr. otroški vrtec, kakor tudi v c. kr. deško in
dekliško vadnico bo v torek, dne 15. septembra 1903, od 8. do
10. ure dopoldne.
Redni pouk v c. kr. otroškem vrtcu in na obeh c. kr. vadnicah se prične
v sredo, dne 16. kimavca 1903, ob 8. uri zjutraj.
B) Gojenke, ki žele vstopiti v I. letnik c. kr. ženskega učiteljske
ali pa v učni tečaj za otroške vrtnarice naj se zglase v ponedeljek,
dne 14. kimavca 1903, med 8. in 11. uro dopoldne.
Sprejemne preizkušnje se prične v torek, dne 15. kimavca 1903,
ob 8. uri zjutraj.
C) Zglasila za I. letnik c. kr. moškega učiteljske se bodo spreje-
mala v ponedeljek, dne 21. kimavca 1903, od 8. do 11. ure dopoldne.
Preizkušnja iz posluha bo ravno isti dan od 8. do 12. ure dopoldne in od
2. do 4. ure popoldne, pismena sprejemna preizkušnja pa se prične v torek,
dne 22. kimavca 1903, ob 8. uri zjutraj.
D) Dozdanji gojenci II., III. in IV. letnika na c. kr. moškem učiteljskem
naj se zglase v četrtek, dne 24. kimavca 1903, ob 9. uri dopoldne, dozdanje
gojenke II., III. in IV. letnika c. kr. ženskega učiteljske pa ravno isti dan ob
10. uri dopoldne.
V 2., 3. in 4. razred c. kr. deške in dekliške vadnice
in v II., III. in IV. letnik c. kr. ženskega učiteljske se za-
radi pomanjkanja prostora nihče ne more nanovo sprejeti.
Vse natančnejše stvari se lahko poizvedo iz razglaša, ki je nabit na črni
deski obeh c. kr. učiteljskih.

Ravnateljstvo c. kr. moškega in ženskega učiteljske v Ljubljani
dne 1. kimavca 1903.

Naročajte izborna (1384-33)
ljubljsko delniško pivo
iz pivovaren
v Zalcu in Laškem trgu.
Naročila sprejema
Centralna pisarna v Ljubljani, Sodnijske ulice št. 4.

Angeljnovino milo
Marzeljsko (belo) milo. (972-45)

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombi-
nacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica. Zlasti
je ugodno zavarovanje na doživetje
in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.
Vsak član ima po preteku petih let
pravo do dividende.

Janeza Jrdine
zbranih spisov
je pravkar izšla prva knjiga:
Bahovi
buzarji in Iliri.
Prezanimiva epizoda iz južno-
slovanske zgodovine.
Knjiga, važna za uzakega za-
vednega Slovenca.
Cena K 3—, po pošti K 3-20.
Založil L. Schwentner
v Ljubljani. (168)

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25,000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko-narodne uprave. (28-102)
Vsa polanila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši
v Gospodskih ulicah šte. 12.

Prav dobro idoča
trgovina
mešanega, večinoma špecerijskega
blaga na jako ugodnem prostoru v
Ljubljani se odda radi drugih poslov
z vsemi aktivni in pasivi. Letni promet
prilicno 50.000 kron. Potrebni kapital
prl. 6000 kron.
Na dotična vprašanja, katera naj
se naslovlja do 30. sept. t. l. pod
šifro „P. 451“ poste restante
Ljubljana se istim potom od 30. sept.
naprej naznanijo podrobnosti. (2190-3)
GRAND PRIX
Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.
Dobiva se povsod. (2105-7)

Vinarsko in sadjarsko društvo
za Brdo v Gorici
priporoča gg. krmarjem in zasebni-
kom pravo pristno

Briško vino
z najboljšo postrežbo po prav
zmernih cenah.
Vino se razpošilja v sodčkih od
56 litrov naprej ter na željo tudi
uzorce. (2193-4)
Obenem priporoča
najboljše sadje.
Točna postrežba.
Sedež društva je:
Gorica, ulica Barcellini 20.

Graška trgovska akademija.
— Ustanovljena 1863. —
Javni zavod v vrsti štiri razrednih višjih
srednjih šol. Absolventi imajo popolno
pravo do enoletnega prostovoljstva,
kakor tudi do gotovih služb, oziroma
uradov. (1893-8)
Sprejmejo se absolventi nižjih sred-
njih šol, kakor tudi meščanskih šol (ti
le pod gotovimi predpogoji). Sprejete
iz drugih enakih šolskih kategorij je
odvisno od visokega ministrstva. Isto
velja tudi o prestopu iz kake višje sred-
nje šole v drugi razred trgovske akade-
mije. (Ministerstvalne prošnje je vlagati
pri ravnateljstvu.) Začetek šole dne 18.
septembra.
Pripravnica je posebej za manj kva-
likovane prosilce in pa za tako, ki niso,
dovolj zmogni nemškega jezika.
Z zavodom je združen enoletni ab-
solutni kurz (začetek 5. oktobra za
absolvente višjih srednjih šol in tem
jednakim učnim zavodom, ki se hočejo
posvetiti trgovskim ali industrijskim
podjetjem ali kot visokošolci (juristi)
povečati čas primerno svoje znanosti.
Poučevalo se bo tudi v prostih, na
nikako predizobrazbo navezanih eno-
letnih in polletnih kurzih za gospode
in posebej za dame. (Začetek 18. sep-
tembra in 15. februarja).
Prospecte razpošilja in daje pojas-
nila tudi glede preskrbe učencev ravnat-
eljske pisarne v Gradcu, Kaiserfeld-
gasse 25.
Ravnatelj: J. Berger.

S sta najbolj koristni štedilni mili
za hišno rabo!
Dobivate ju po špecerijskih prodajalnicah.
Tovarna mila
Pavel Seemann
Ljubljana.

Bluze
damski pasovi
srajce in pasovi
za hribolazce
in (1671-22)
otroške obleke
se radi pozne sezone
prodajajo po znatno
znižanih cenah.
V. pl. Gerhauser
Stari trg št. 13.
Zadnje novosti
v modercih francoske
lučone.

Učenca
13-14 let starega, krepkega, poštenih
starišev, kateri je dovršil 4-razredno
ljudsko šolo z dobrimi spričevali, al-
tudi I. gimn. sprejme takoj pod ugod-
nimi pogoji, želi se tudi znanje nem-
ščine, Th. Tollazzi v Logatcu, trgo-
vina s špecerijskim blagom, deželni
pridelki, vinom itd. (2288-2)
Sprejme se več močnih
učencev
v kovačnico za verige
pod ugodnimi pogoji. (2311-2)
Akeijska družba Belapeč, Gorenjsko.

Naznanilo.
Dne 21. septembra 1903 ob 10. uri dopoldne vršila se bo pri
c. kr. državni žrebčarni v Gradcu ponudbena razprava glede

oddaje konjskega gnoja
pridobljenega v hlevih poštuje št. 3 v Selu od 1. januarja do konca
decembra 1904, eventualno do konca decembra 1905 ali 1906.

O tem se obveščajo interesi in pripombe, da se poizvejo natančnejši
pogoji ponudbene razprave pri podpisani žrebčarni, kakor tudi pri gori-
čmenjenih postaji.

Gradec, meseca avgusta 1903. (2300-2)
Od c. kr. državne žrebčarne v Gradcu.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.
Invod iz vovnega reda.
veljaven od dne 1. maja 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči obojni vlak
v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Aussee,
Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 8. uri zj. obojni
vlak v Trbiž ob 1. julija do 15. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 6 m
zjutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez
Selthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine
vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 61 m
dopolodne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob
1. uri 40 min. popoldne obojni vlak v Lesce-Bled, samo ob nedeljah in praznikih od
31. maja. — Ob 3. uri 56 m popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda). — Praga v Novo mesto in v Kočevje.
Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri
16 m popoldne obojni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I. in II.
razr.), Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Praga,
Genevo, Curib, Regene, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor,
Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka,
Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer obojni
vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla čez Selthal v Inomosta, čez Klein-
Reifling v Steyr, Linc, Budjevic, Plzen, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Praga,
Lipskega. — Ob 8. uri 38 m zvečer obojni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in pra-
nikih od 31. maja. — Ob 10. uri 43 m ponoči obojni vlak iz Trbiža ob 1. julija do 15. septembra,
ob nedeljah in praznikih. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osobni vlaki: Ob 8. uri 44 m zj.
iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplic, Novega mesta,
Kočevja in ob 8. uri 36 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Zamilk.
Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob
10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz
Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m
in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih. (1719)

Tovarna pohištva
J.J. NAGLAS
v Ljubljani 37
Zaloga in pisarna: Turjaški trg št. 7
Tovarna s stroji: Trnovski pristan št. 8-10
priporoča po najnižji ceni:
oprave za spalne sobe, oprave za
jedilne sobe, oprave za salone,
žimnate modroce, modroce na
peresih, otroške vozičke, za-
store, preproge itd.

Zakupni razglas

zaradi zagotovljenja predmetov kruha in ovsa za leto 1904.

Zakupna obravnava bode							Za nastopne približne preskrbovalne potrebščine posadkinih čet, zavodov in deželnoobrambenih oddelkov			Približna tekoča letna potrebščina znaša za čas od 1. januarja 1904 do 31. decembra 1904		Specijalni pogoji	
dne	pri			za	zakupno postajo	s konkurenčnimi kraji	za čas		na dan		kruha		ovsa
	vojaškem preskrbovalnem magazinu	okrajnem glavarstvu	županstvu				od	do	kruha	ovsa			
									à	à			
									840	840 4200			
							gramov porcij		poreij	meter. centov			
2. oktobra 1903	—	Bruck ob M.	—	Judenburg	—	1. j a n u a r i j a 1 9 0 4 31. d e c e m b r e 1 9 0 4	340	—	—	122.400	—	*) Prevezniki za oddajanje kruha, ozir. peke iz erarične moke, mogó dobiti v Celji erarično pekarijo za dobo pogodbe v zakup, toda edino proti plačilu mesečne najemščine 22 K in proti temu, da napravijo manjše poprave objekta iz lastnega in ga zavarujejo proti ognju. Ta dopusten najem pa se mora izrecno pogoditi z dodatkom najemščine v ponudbi. **) Za postajo Gradiška se za napravo kruha v mesecih junij do izključno septembra 1904 vzame polovico pšenične, polovico pa eržene moke, v drugih mesecih pa 1/3 pšenične in 2/3 ržene moke; na cent moke je pridejati 140 gramov kumne.	
5. oktobra 1903	Maribor	—	—	Celje *)	—		218	—	—	78.480	—		
				Slov. Bistrica	—		17	—	—	6.120	—		
				Strass	—		383	—	—	137.880	—		
				Ptuj	—		300	—	—	109.500	—		
22. oktobra 1903	—	—	Trbiž	Malborget (trdnjavnica Hensel)	—		160	—	281	58.400	4.308		
				Predil (baterija Predilsko sedlo in depot Oberbret)	—		30	—	—	10.950	—		
				Raibl (okop pri Raibelskem Jezeru)	—		300	—	—	109.500	—		
				Bovec (Bovska kluža)	—		314	—	—	114.610	—		
23. okt. 1903	Celovec	—	—	Št. Vid ob G.	Glandorf		85	—	—	31.025	—		
						28	—	—	10.220	—			
						20	—	—	7.300	—			
						49	—	—	17.885	—			
9. okt. 1903	Gradiška **)	—	—	—	—	—	4	143	—	2.204			
31	—	—	11.000	—									

Opazka: Razven poprej navedenih oskrbnih potrebščin za četna koncentrovanja v zakupni postaji z morebitno 25% večjo potrebščino mora zakupnik preskrbeti potrebščino za k vojaškim vajam poklicane dopustnike, rezervnike, nadomestne rezervnike in deželne brambovce po aktualnih pogodbenih cenah, dalje sol, drva in pekavske potrebščine povodom vsakoletnih vaj vojaških pekov. Potrebščina za prehode ima se ponuditi po točki IV. zvezka pogojev.

Splošni pogoji.

- Oziral se bode samo na pismene ponudbe. Narejene morajo biti po spodaj naznačenem formularju in imeti kolek za 1 krono za polo. Zapečateni ponudbe imajo **zgoraj omenjene** obravnavne dni vsaj do 10. ure dopoldne, ob kateri uri se začne obravnava, doiti in sicer ponudbe za postaje Ljubno, Judenburg, Šmarje in Bruck ob Muri pri okrajnem glavarstvu v Brucku ob Muri; ponudbe za Trbiž in Koroške zaprtije pri županstvu v Trbižu; ponudbe za ostale postaje pa pri dotičnih c. in kr. vojaških oskrbovalnih magazinih (točka XVII. zvezka pogojev); na poznejše ali v brzojavni obliki došle ponudbe se ne bode oziralo. Ko bi se v kaki ponudbi cenina postavka v številkah in pismenih ne ujemala, velja postavka v pismenih za pravi. Vsakej popravili v ponudbi pridejati ima ponudnik svoj podpis.
- Za obravnavo veljajo določila zvezka pogojev z dne 1. septembra 1903, ki je pri vsakem gori imenovanih vojaških oskrbovalnih skladišč, pri okrajnih glavarstvih v Brucku ob Muri in Judenburgu, pri mestnem uradu v Ptuj ter pri županstvu v Trbižu uradno izgotovljen in vsaki dan istotam ob navadnih uradnih urah na vpogled. Vsak ponudnik zavezan je držati se pogojev, ki so obseženi v tem zvezku, že s tem, da stavi ponudbo. Jednako glaseči tiskani pogoji so na vpogled tudi pri korni intendanciji, pri drugih vojaških oskrbovalnih skladiščih, potem pri političnih okrajnih oblastvih in deželnih kmetijskih družbah kornega področja. Taki zvezki pogojev dobe se proti plačilu 8 h od tiskane pole pri vseh c. in kr. vojaških preskrbovalnih skladiščih, na zahtevanje se pošiljajo tudi po pošti.
- Vsak ponudnik, izvemši podjetnike, v pogodbeni zavezanosti stoječe, popolnem preverjene in obravnavni komisiji znane kot zmožne in zaupne, ima ne oziraje se na njegovo kavejico o zmožnosti in zadostnem premoženju za prevzetje navedenega podjetja dobiti soliditetno in zmožnostno spričevalo in sicer, če ima protokolovano firmo, od trgovske in obrtne zbornice, sicer pa od pristojnega političnega oblastva prve instance, katero spričevalo ne sme biti nad 2 meseca staro in ima na prošnjo podjetnika pri trgovski in obrtni zbornici, oziroma političnem oblastvu vsaj v dan pred obravnavo doiti dotičnemu c. in kr. vojaškemu preskrbovalnemu magazinu, pri okrajnih glavarstvih v Brucku ob Muri ter pri županstvu v Trbižu. Posledice kake morebitne zamude zadevajo vsekako le podjetnika.
- Vsak ponudnik, ki nima pravice do oproščenja, mora zagotoviti svojo ponudbo s 5% varščino od vrednosti vse za oddajo določene množine. Varščina se ne sme pridejati ponudbi, temveč se mora s ponudbo v posebnem kuvertu tako odposlati, da varščino v to poklicano vojaško preskrbovalno skladišče lahko prevzame, ne da bi odprlo zapečateni ponudbe. Varščini je pridejati tudi njena specifikacija, ravno tako se mora varščina v ponudbi specifikovati. Občine so vlaganja varščine in kavejice vsekako oproščene in se kakor tudi kmetijske družbe in producenti posebno opozarjajo na predstojajoče razpisano zakupno preskrbovanje vojaških potrebščin; isti uživajo pri enakih ponudbah glede kvalitete in cene prednost nasproti drugim podjetnikom; vendar morajo prvotni producenti svojim ponudbam priložiti spričevala, v kojih je potrjeno, da so zares producenti in da je vsa ponudena količina njihov proizvod; gospodarske zadruge in posamezni kmetovalci, kakor tudi občine, so oproščeni vadija ali poročila glede tistih dobav, ki jih s svojimi lastnimi močmi, oziroma proizvodi zamorejo dobaviti; izjaviti pa

- morajo v ponudbah, da za izpolnjenje prevzetih zavezanosti jamčijo s svojim premoženjem. Na ponudbe, v katerih se izgovarja ponižanje kavejice, ki se ima po predpisih uložiti, se ne bode oziralo.
- Skupne ponudbe, to je ponudbe v katerih se izgovarja, da se prevzame oskrbovanje kakega predmeta na postaji le, če se hkratu dobi oddaja enega ali več drugih predmetov, dopuščajo se le za predmeta kruh in krma v postajah, kjer se potrebuje krme le za deset konj.
- Oddajati imajo se predmeti v dotičnih postajah neposredno onim, kateri imajo pravico dobivati ter ne smejo biti lastna ali v najem vzeta skladišča zakupnikov od vojaških prebivališč oddaljena nad 1,9 km; v nasprotnem slučaju morajo zakupniki preskrbeti brezplačno prepeljavo kruha in ovsa. Za prevažanje predmetov v konkurenčne kraje, mora se v smislu točke XVII. zvezka pogojev staviti posebno ponudbo, ker bi se sicer smatralo da je prevažanje obseženo že v ponujanih cenah. Pri enakih ponudbah za prevažanje ima ponudba onega, ki je dobil zakup, prednost.
- Ponudniki se odreko, da ne zahtevajo, da bi se vojna uprava glede izjave o vzprejetji ponudbe morala držati v § 862. občnega državlanskega zakonika, potem v členih 318 in 319 avstrijskega trgovskega zakona določenih obrokov, v katerih se je izjaviti, če se vzprejme ponudba.
- Oddaja kruha in ovsa ima se praviloma vršiti od 5 do 5 dni. Če krajevne razmere in interes čete brez večjih stroškov za vojaški erar dopuščajo, morejo se razpisani dobavni obroki za oves raztegniti na 10 do 15 dni.
- Kruh oddajati morajo načeloma peki. Kruh se ima izdelovati iz ržene moke v štručah po 2 porcij po 1400 gramov teže po peki. Po razmerju pšenične cene more se vložiti prošnja, da se dovoli k pridelovanju kruha rabiti eno tretjino pšenične in dve tretjini ržene moke. Principijelno je staviti ponudbe na arendovanje kruha; vzprejemale se bodo tudi ponudbe civilnih pekov za izdelovanje kruha iz erarične moke; v zadnjem slučaju se morajo ponudbe glasiti na plačilo za peko od meterskega centa popečene moke vstevši sol, drva in svečavo. Tudi je podjetnik zavezan, moko za peko na svoje stroške od železnice dati odpeljati in istotako prazne vreče vračati na železnico, izvemši slučaj, če v ponudbi izrečno pravi, da tega ne more prevzeti.
- Cene za zakup staviti se imajo došteti užitnino in druge davščine; od porcije kruha à 840 gr in od porcije ovsa à 4200 gramov.
- Zakupniki so izključeni od olajšav železniškega vojaškega tarifa.
- Vojaška uprava pridržuje si pravico, da sme oddati kake morebitne razpoložive zaloge med pogodbeno dobo.
- Moštva vojaške oskrbe opravne ni moči dajati zakupniku v pomoč, dokler ne izide drugačna določba.
- Vsak ponudnik ima v svoji ponudbi izrečno izjaviti, da se podvrže določbam za to obravnavo pripravljene zvezke pogojev z dne 1. septembra 1903. Ponudbe, ki obsežajo krajšo nego 14dnevno zavezanost, se ne bodo mogle vpoštevati.
- Oni ponudbeniki, ki se zavežejo, da bodo porabljali povsem ali pa kar mogoče največ deželne pridelke imajo, pod sicer enakimi razmerami prednost.

V Gradcu, dne 1. septembra 1903.

C. in kr. intendancija 3. voja.

1 krono kolek

Ponudbeni formular.

Jaz podpisane izjavljam s tem vsled razglasa štev. 6297 Gradec z dne 1. septembra 1903, da hočem oddajati zakupnim potom za zakupno postajo s konkurenčnimi kraji

porejio kruba à 840 gr po . . . h, reci:
" ovsa à 4200 gr po . . . h, reci:

za čas od 1. januarja, do konca decembra 1904 preskrbovanje po točkah zvezka pogojev preskrbovati in za to ponudbo jamčiti s priloženo varščino K, obstoječo iz Nadalje se zavezujem, če dobim zakup, vsaj v 14 dneh po uradni objavi dopolniti varščino v 100odstotno kavejio in dajem vojaški upravi pravico, ko bi to opustil, da sama to dopolnitev izvede s pridrževanjem zakupnega zasluzka.

V ostalem se podvržem razen pogojev naznanjenih v razglasu tudi pogojem, ki se nahajajo v zvezku pogojev z dne 1. septembra 1903 napravljenem za razpisano razpravo.

(Eventuelno.) Glasom priloženega odloka se bode moje solidnostno in zmožnostno spričevalo neposredno odposlalo vojaškemu preskrbovalnemu magacinu.

I., dne 1903.

I. I. stanujoč v I.

Formular za kuvert ponudbe.

C. in kr.

vojaškemu preskrbovalnemu magacinu

(c. kr. okrajnemu glavarstvu, županstvu)

v

Ponudbe vsled razglasa
štev. 6297 za nakupno
obravnavo z dne

I.

Trgovskega pomočnika

za trgovino z mešaním blagom sprejme 2286-3
Oton Homan v Radovljici.

Dečki ali deklice

se sprejmejo po nizki ceni na stanovanje in hrano.
Kje? pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.
(2258-3)

Mesarski pomočnik

se sprejme pri 2258-3
Al. Pavlinu v Trebnjem.
Vstop 15. septembra ali pa 1. oktobra t. l. Izpučen mora biti v razsekavanju mesa. Plača po dogovoru.

Vinske sode

(belega vina) skoro nove, dobre in močne, od 620 do 650 litrov, prodaja po nizki ceni

Fran Gascio 1969-2
Vegove ulice št. 10.

Majhna opravljena soba

za učenca iz boljše hiše ali pa za gospico se odda
v Ljubljani, Rimska cesta št. 9,
I. nadstropje, vrata 12.
Dobi se tudi vsa hrana. 2310-2

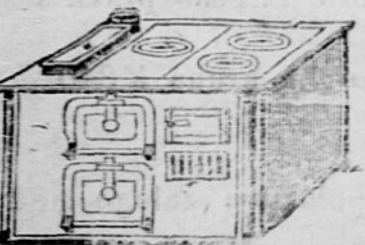
Veliko iznenadenje!

V življenju še ni bilo enake prilike.
500 komadov za gl. 180.

1 prekrasno pozlačena, 36 ur idoča precizijska anker ura s sekundnim kazalcem, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi fi. žepnih robcev, 1 gosposki prstan s ponarejenim zlatnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantarja, 1 elegantna damska broža (novost), 1 prekrasno žepno toaletno zrcalo, 1 usnjat mošnjiček za denar, 1 žepni nožek s pripravo, 1 par manjšetnih gumbov, 5 naprsni gumbi, vsi iz double-zlata s patentiranim zaklepom, 1 mični album s slikami, obsegajoč 36 najkrasnejših slik, 5 šaljevih predmetov, ki vzbujajo tako pri mladih kakor pri starih veliko veselost, 1 jako koristno navodilo za sestavljanje pisem, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo gl. 180. Razposilja proti poštenu povzetju, ali če (2328) se denar naprej pošlje

dunajska razposiljalna trdka
Ch. Jungwirth, Krakov A/15.
NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Triumph-štedilna ognjišča

trpežnejši izdelek. Največja prihranitev goriva. Specijaliteta: Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franco proti doposlani znamki. (852-48)

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 18, Gosenje Avstrijske.

Za svojo hčer

iščem mesta v hotelu ali dobri restavraciji, kjer bi se izvežbala v kuhinji in gospodinjstvu. Dal bi tudi mesečni prispevek. — Ponudbe pod »Hedwig 1903« na upravništvo »Sl. Nar.« 2265-3

Službe iščem

za svojega pomočnika špecerijske stroke radi opustitve trgovine, najraje na deželi. Isti je 24 let star, vojaščine prost ter ga zamorem vsakomur najtopleje priporočiti kot delavnega in jako poštenega človeka. — Naslov moj pove upravništvo »Slov. Naroda«.
(2191-3)

Alojzij Luznik
na Vrhniki pri Ljubljani

preskrbuje dobre harmonije domačega in amerikankega sestava, kakor tudi glasovirje, pianine in pisalne stroje. — Daje se tudi na obroka. Ceniki na zahtevanje 18 brezplačno. 1294

(2326-1) Več
mlatilnic
gepeljnov
slamoreznice
najboljših vrst odda
po znižani ceni

Fran Zeman
Ljubljana

Poljanska cesta št. 24.

Za penzioniste s soprogo brez otrok.

V neki vasi na Dolenjskem se odda lepo stanovanje, obstoječe iz 2 sob in kuhinje in sicer proti nadzorovanju hiše, kadar je gospoda odsotna. (2268-3)
Vpraša se v upravništvu »Sl. Nar.«.

V najem se odda takoj hiša št. 40

v Vižmarjih
v kateri je že več let dobro obiskana gostilna, prodaja špecerijskega blaga in tobaka. (2267-3)
Več se izve št. 20 v Vižmarjih.

G. PICCOLI
lekarnar v Ljubljani
dvorni dobavitelj Nj.
Svetosti papeža

priporoča naslednje izdelke svojega kemično-farmaceutičnega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snažnostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprte ter je posebno učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin. (1372-28)

Piccolijeva železnata vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim vspehom. Pollitera steklenica 2 K

Piccolijevi sirupi iz malin ali tamarinde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogram-ska steklenica, pasteurizovana K 130.

Zunanja naročila po poštenu povzetju.

P. n. odjemalci si lahko ogledajo naš znameniti laboratorij.

Dobro upeljana pekarija

na Bledu (2289-2)
se dá pod ugodnimi pogoji takoj v najem. Vpraša se J. Dežman, Bled 22.

Sprejmeta se

dva dijaka

iz boljših rodbin blizu šol. Na razpolago je glasovir.
Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.
(2272-3)

Trgovska moč!

Pomočnik, izurjen v večji trgovini mešanega blaga na deželi, zanesljiv tudi kot samostojen, se sprejme takoj ali v teku 4-6 tednov v enako trgovino kot zanesljiva moč pod pravimi pogoji. Prednost Manufactur deželni pridelki.
Ponudbe: »M. D.« upravništvo »Slov. Naroda«.
(2255-3)

Zdravilišče Krapina-Toplice

na Hrvatskem
eno uro oddaljeno od zagorske železniške postaje Zabok-Krapina-Toplice. 2261-3

Omnibus pri vsakem vlaku.
Odprto do konca oktobra.
Cena stanovanj je od 1. septembra za 25% znižana.
Izvrstno opremljena zdravilišnica, — krasno sadje, — milo podnebje itd.

Dva dijaka

iz boljše hiše, mlajša srednjašolca se sprejmeta pri učiteljski rodbini na stanovanje. (2237-2)
Več pri upravništvu »Sl. Nar.«.

Učenca

za žično pletarski in sitarski obrt vsprejme takoj 2262-3
Evgen Jvanc v Sodražici.

2 dijaka

iz boljše rodbine se sprejmeta v boljšo obitelj.
Kje? pove upravništvo »Slov. Naroda«.
(2270-3)

Hiša

v Slomškovih ulicah št. 13 v Ljubljani z vrtom in dvoriščnim poslopjem se prodaja iz proste roke. (2277-3)
Več se izve pri lastnici tam, v poslopju na dvorišču.

Dijaki

ali gospodične se sprejmejo v boljši rodbini pod zmernimi pogoji v stanovanje in na hrano
v Ljubljani, Glavni trg št. 25,
I. nadstropje. (2187-4)

Prostor za gostilno

v mestu — brez koncesije — ali pa gostilno v najem
bodisi v mestu ali zunaj mesta, želi se prevzeti za 1. november t. l.
Ponudbe na upravništvo »Slov. Naroda«.
(2274-2)

Centralna banka čeških hranilnic

Žirovni račun pri avstro-ogrski banki.
Brzjavni naslov: Sporobanka Praga.

Praga, Ovocná ulica štev. 15.

Poštnohranilni konto št. 835.312.
Telefon št. 3081.

Poslovanje od 1. avgusta 1903.

Namen družbe je:
(§ 5. pravil.)

- Sprejema hipotekne terjatve suksivno;
- izdaja na podlagi tako pridobljenih hipotek obrestovalne in izžrebovalne zadolžnice (lit. a);
- daje posojila okrajem, občinam in drugim korporacijam, ki imajo pravico po javnem pravu zviševati doklade, v kolikor se more plačevanje obresti in kapitala po njih dohodkih zavarovati;
- izdaja na podlagi teh posojil obrestovalne, izžrebovalne in najdalje v 50 letih izplačilne bančne dolžne listine;
- daje posojila posestnikom fideikomisarnih imovnin v mejah pupilarnih varnosti;
- pridobiva nepremičnine potom licitacij za lastne namene, kakor tudi v svrhu pokritja svojih terjatev;
- izvršuje v zvezi z drugimi statutnimi obrti deljenje, zaokroženje in upravo zemljišč;

Vložki do 30. avgusta 1903 K 1.459.432.—. Knjižni promet K 33.765.390.—. Blagajniški promet K 3.261.150.—.

Od 1. septembra dalje

sprejemamo tudi privatne vloge in sicer le v višini statutom primerni od 6.000.000 K in obrestujemo iste do nadaljne odredbe:

Na blagajniške liste:			Na vložne knjižnice:		
3 1/2 %	proti	8 dnevni odpovedi	3 1/2 %	proti	60 dnevni odpovedi
3 1/4 %	"	30 "	3 1/4 %	"	90 "
3 1/2 %	"	60 "	4 %	"	180 "

Eskomtuje menice

denarnim zavodom za najugodnejšo vrednost.

Vrednostne papirje kupujemo in prodajamo po najkulantnejših kurzijah.

Jemljemo vrednostne papirje v zastavo proti primernim obrestim in ne računamo provizij za ohrambo istih.

Prejemamo vloge tekočih računov od denarnih zavodov in obrestujemo iste po dogovoru najdobičkonosneje, ker dovoljujemo tudi različne odpovedne ugodnosti.

Komunalna posojila okrajem in drugim korporacijam najkulantnejše.

Špekulacije na lasten ali tuj račun so izključene. — Naša zastavna pisma in bančne zadolžnice imajo pupilarno varnost.

Bratskim slovenskim hranilnicam dajemo posebne ugodnosti in jim radi razjasnimo nadaljne pogoje.

(2287)

Ravnateljstvo.

Ugodna prodaja gostilne.

Gostilna „pri solncu“ v trgu Rogatec na Štajerskem najugodnejša lega, na glavni cesti nasproti novemu kolodvoru, ki se odpre v jeseni, **se takoj prodaja**, ker iste posestnik ni krmar. Cena zmerna. Plačilni pogoji jako ugodni. Vpraša se pri lastniku **Hugo Schlehan-u**, sedaj v Rogatecu ali pa pri **osip Perhauz**, Dunajska cesta št. 6, I. nadstr. (2312-4)

Naznanilo.

Na mestni nižji realki v Idriji se prične šolsko leto 1903/4, v katerem se otvorita III. in pripravljavni razred, **dne 18. septembra** s slavnostno otvoritvijo novega realnega poslopja.

Sprejemni izpiti za vstop v I. razred se prične **dne 16. septembra ob 8. uri dopoldne.**

Učenci, ki želijo delati ta izpit, naj se oglašajo v spremstvu svojih starišev ali njih namestnikov **dne 13. septembra med 9. in 12. uro** pri ravnateljstvu ter s seboj prineso krstni list in obiskovalno izpričevalo.

Vnanji učenci se lahko oglašajo k sprejemnim izpitom tudi pismeno, ako pošljejo pravočasno gori navedeni listini.

Učenci, ki želijo vstopiti v **prilagodljivi razred**, iz katerega se lahko stopi po ugodni razredbi brez sprejemnega izpita v I. razred zavoda, naj se oglašajo, spremljani od svojih starišev ali njih namestnikov, **dne 15. septembra med 9-12. uro** pri ravnateljstvu ter dokažejo s krstnim (rojstnim) listom, da so že izpolnili deveto leto svoje starosti, ali ga izpolnijo še v letu 1903, nadalje pa so dovršili z dobrim uspehom III. razred ljudskih šol. Čitati in pisati morajo mati slovenski in nemški. Sprejem bo za vse začasen, pri komur se bo razvidelo v prvih šestih tednih, da ne more uspevati, bo moral zapustiti pripravljavni razred ter se vrniti na ljudsko šolo.

V II. in III. razred se bodo sprejemali učenci **dne 16. in 17. septembra dopoldne.**

Pristojbine ni plačati nobene in tudi šolnine ni na zavodu.

V Idriji, dne 1. septembra 1903.

Ravnateljstvo.

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani.

Št. 5001.

dne 26. Avgusta 1903.

Razglas.

Ces. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani oddaja potom pismene konkurence sledeče odbitke in starine.

2.100 kg odbitkov iz razčevine	
450 „ odpadkov domačega platna	
2.500 „ odbitkov jute	
7.000 „ hodniškega platna	zamotano
900 „ vrvic in niti iz jute	
2.800 „ odpadkov vrvi	v balah
5.000 „ „ ružave lesovine (odreski)	
0.000 „ sivobeke	bruto za neto.
600 „ odbitkov nečistega papirja za svačice	
3.300 „ „ finega belega papirja	
6.800 „ „ navadnega	
8.250 „ starega litega železa nezloženo	
7.300 „ sežganega „	
6.000 „ raznega starega kovaškega železa nezloženo	
370 „ stare medi	
420 „ „ železne ploščevine	
340 „ „ bakrene in starega bakra, nezloženo	
90 „ pocinjene železne ploščevine	
170 „ „ strešne ploščevine	
220 „ „ železne žice	
130 „ „ kovinskega iverja } zloženo v starih zabojih	
290 „ „ železnega } bruto za neto	
110 „ „ medne ploščevine nezloženo	
280 „ „ cinkove	
270 „ svinčenih cevij nezloženo 26 mm notranja odprtina	
50 „ starega gumija, zložena v enem zaboju bruto za neto	
890 „ trstja za košarstvo, nezloženo.	

Uporabljivi deli za prenosne naprave:

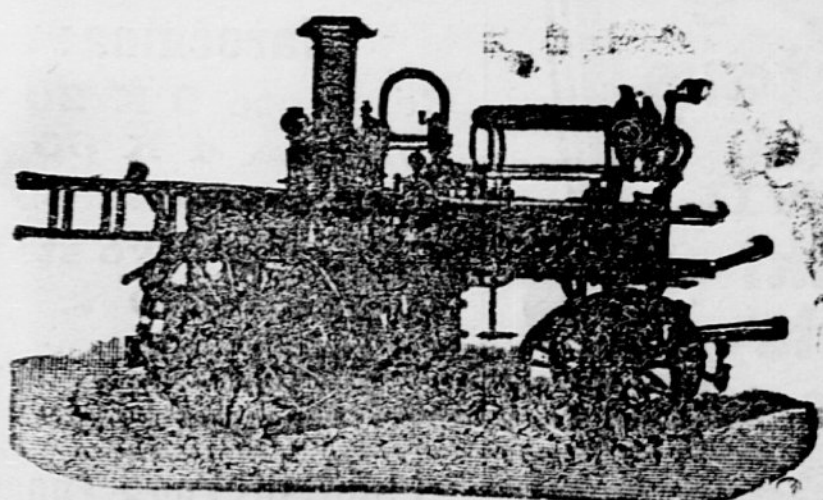
1 kos = 72 kg viseči tečaj 800 mm širjara, 52 mm odprtina z kovinsko ploščo	
9 kos. = 1060 kg ležečih tečaj 445 „ visokih 105 „ „ „ „	
1 kos = 53 „ ležeči tečaj 430 „ visok 52 „ „ „ „	
6 parov = 770 „ stikalnic 75 „ notranja odprtina	
3 pari = 420 „ „ 100 „ „ „ „	(2220-3)
3 kosi = 280 „ tečajev za glavno vrtlo z lito ponvo	
1 par = 77 „ kotnih kobes, les v železu 52 mm odprtina 440 mm prerez	
4 pari = 965 „ „ „ 75 in 100 „ „ 720 „ „	
0 kos. = 330 „ spodnih plošč in	
8 „ = 380 „ temeljnih vezij okroglih, dolgost 3-20 m 33 mm prerez.	

Pismene ponudbe, vsaka pola kolekovana z 1 krono in s priloženo pobotico v 10% varščini, vložene pri kateri si bodi c. kr. blagajni in v napisom, Poudaba za odkup odbitkov in odpadkov in uporabljivih delov za prenosne naprave, naj se dostavijo najkasneje do 15. septembra 1903. 12. ure dopoldne c. kr. tobačni glavni tovarni v Ljubljani.

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi
brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vodo vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. SMEKAL

Zagreb

(72-19)

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesal in gospodarskih strojev.

Mehanik Ivan Škerl

stanuje samo

Opekarska cesta št. 38.

Šivalni stroji po najnižji ceni.

Bliskale in v to stroko spadajoča popravila izvršuje prav dobro in ceno.

Pneumatik gld. 4-50.

A. KUNST

Ljubljana

Židovske ulice 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakaršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovni naj se vzorec vpoelati.

Ign. Fasching - a vdove

ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

prilagočja svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najpreprostejših kakor tudi najtinejših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade z pečnicami ali kahljami. Popraviljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršijo.

Alojzij Kraczmér

prodaja in izposojevalnica

glasovirjev in harmonijev

Ljubljana Sv. Petra cesta 6.

Največja

Zaloga

glasbenega

rodja.

Lastna delavnica

za popraviljanje.

Zastopnik c. kr. dvornega in komornega tovarnarja glasovirjev:

L. Bösendorfer.

Ubralec glasovirjev v glasbenih

zavodih „Glasbena

Matica“ in

„Filharmonično

društvo“ v Ljubljani

Ostanki

Modni kangarn.

Loško sukno.

za polovico cene

Sukneno blago

za moške obleke

po najugodnejši ceni

prilagočja

R. Miklauc

Ljubljana

Špitalske ulice šte. 5.

Najnižje cene.

Skupno

Preobleke

Popravila

L. Mikusch

tovarna dežnikov

Ljubljana, Mestni trg

Naznanilo.

Dne 21. septembra 1903 ob 10. uri dopoldne vršila se bo pri c. kr. državni žrebčarni v Gradcu ponudbena razprava v svrhu

zagotovitve nabave kruha

ki se bo potreboval od 1. januarja do konca decembra 1904 za postaji št. 1 v Gradcu in št. 2 v Osojah,

nabave kruha, ovsa, sena in slame

za postaji št. 3 v Selu pri Ljubljani in št. 4 v Sinju v Dalma-ciji, potem

nabave kruha in boba

za žrebišče v Osojah.

(2199-2)

Na to se opozarjajo reflektanti s pripombo, da se dobe obširna naznanila brezplačno pri podpisani žrebčarni, kakor tudi pri gori omenjenih postajah, kjer se lahko vpogledajo tudi pogoji ponudbene razprave.

Gradec, meseca avgusta 1903.

Od c. kr. državne žrebčarne v Gradcu.

!Pohišstvo!

Kdor želi po nizki ceni in dobro blago kupiti, naj kupi pri

Fr. Burger-ju

mizarju v Spodnji Šiški

ki ima še v zalogi čez sto raznovrstnih postelj, cele oprave za spalne sobe in še mnogovrstnih drugih reči.

(2308-2)

Št. 9018.

Razpis.

(2216-2)

Na „Kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu“ z dveletnim slovenskim poukom je oddati

šest deželnih ustanov

za prihodnje šolsko leto 1903/04, ki se prične **dne 3. novembra 1903.**

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja ter so z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. Prednost gre takim mladeničem, ki ostanejo po dovršeni šoli gotovo na svojem domu in se bodo pečali s kmetijstvom, vinarstvom in sadjarstvom.

Učenci z ustanovami imajo brezplačno hrano, stanovanje in pouk v šolskem zavodu; za obleko, živотно perilo, obuvale ter šolske potrebščine pa si morajo sami skrbeti.

V šolo se sprejemajo tudi plačujoči in zunanji učenci.

Plačujoči učenci plačujejo za hrano 60 h na dan in po 40 K šolnine na leto ter stanujejo in se uče brezplačno v zavodu. Za vse druge potrebščine si morajo sami skrbeti.

Zunanji učenci (eksternisti) stanujejo zunaj zavoda in plačujejo po 40 K šolnine na leto.

Hrano je plačevati naprej v mesečnih obrokih, šolnino pa v dveh letnih obrokih in tudi naprej.

Prošnje, svojeručno pisane in kolkovane s kolkom 1 K, je poslati **do 15. septembra t. l.** vodstvu „Kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

Vsaki prošnji je priložiti rojstni list, izpričevalo o dovršeni ljudski ali kaki višji šoli, zdravniško potrdilo o trdnem zdravju in izpričevalo županstva in župnega urada o lepem nramnem vedenju prošilca.

Prošnji za sprejem proti plačilu je priložiti obvezno pismo (reverz) staršev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca.

Vsak prošilec mora delati sprejemno izkušnjo iz slovenskega jezika in priprostega računstva. Od uspeha te izkušnje je odvisen sprejem v šolo.

Učenci, ki Grmsko šolo dovrše z dobrim uspehom, imajo pri vojaščini posebno pravico do le dveletne prezentne službe. Ako namreč zadostijo svojim vojaškim dolžnostim prvi dve leti brez graje ter dokažejo, da bodo po izstopu iz prezentne službe kmetovali na svojem ali na svojih staršev domu, smejo na podstavi odredbe visokega c. kr. vojnega ministrstva z dne 22. julija 1895 l. št. 4643, prositi proti koncu drznega vojaškega leta, da se jim odpusti tretje leto.

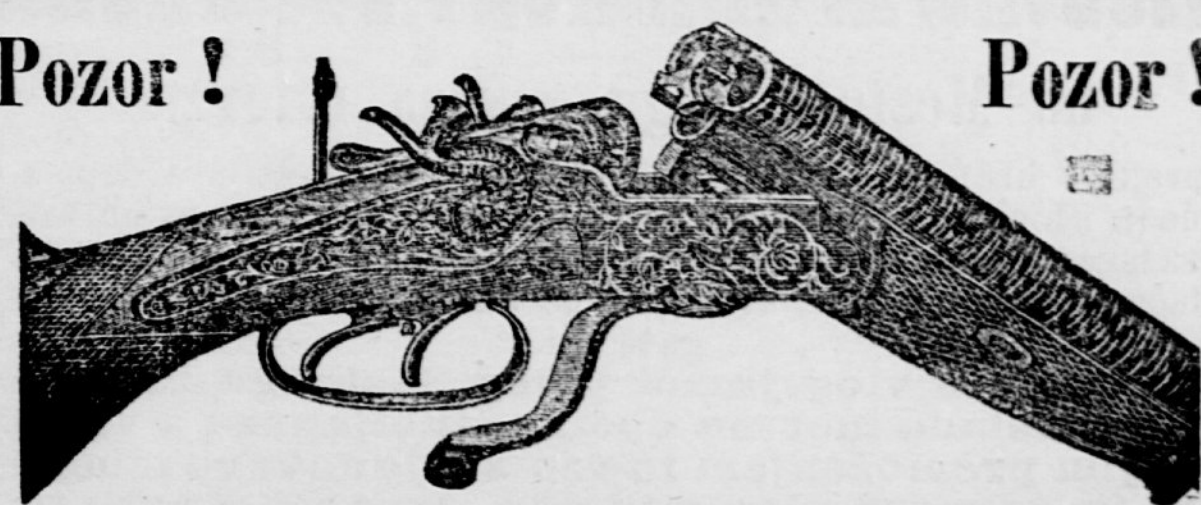
Kedaj bo delati sprejemno izkušnjo na Grmu, naznani vodstvo vsakemu prošilcu posebej.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 25. avgusta 1903.

Pozor!

Pozor!

Priporočam svojo bogato zalogo **pušk najnovejših sistemov in najnovejših vrste, revolverjev i. t. d., vseh pripadajočih rekvizitov in municije**, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katere izdelujem v svoji delavnici in katere se zaradi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo.

Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. obširnatu za mnogobrojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoča **naročila in poprave** točno, solidno in najceneje.

Z volespoštovanjem

(543-36)

Fran Sevcik

puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Ilustrovan cenik se pošilja na zahtevo zastoj.

Naznanilo.

Na c. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice št. 10) se prične šolsko leto 1903/4 s slovesno službo božjo
dné 18. septembra 1903.

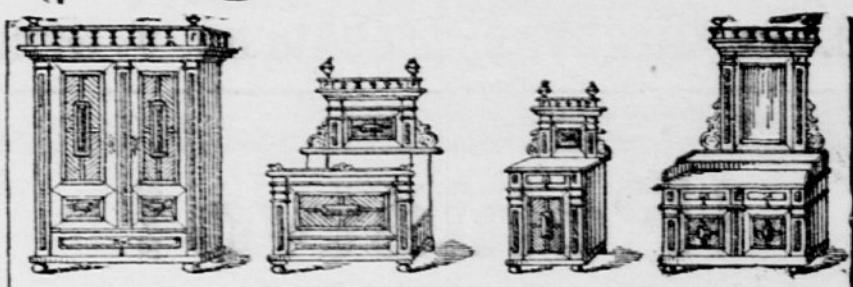
Na novo vstopajoči učenci se bodo vpisovali: v I. razred dné 15. septembra od 9.—12. ure, v ostale razrede dné 16. septembra od 9.—12. ure. Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dne 17. septembra dopoldne.

Natančnejša pojasnila se nahajajo v razglasilu v šolskem poslopju. Po naredbi c. kr. deželnega šolskega sveta od dné 28. avgusta 1894, št. 2354, se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu, Radovljici in ozemlju c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori na tukajšnji gimnaziji sprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta. (2307—2)

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije.
V Ljubljani, dne 4. septembra 1903

Ivan Dogan, mizarski mojster

Ljubljana
Dunajska
cesta
št. 19

Ljubljana
Dunajska
cesta
št. 19

priporoča svojo bogato zalogo hišne opreme, za spalne ter jedilne sobe in za salone. Divane vsake vrste. Žimnice na peresih, podobne, ogledala, otroške vozičke itd. — Naročila se točno izvršujejo. (278—11)

Cenik s podobami zastoj in franko. — Cene brez konkurence!

Zavarovalnica za življenje

v Gothi.

Stanje zavarovanj 1. junija 1903: 831 $\frac{3}{4}$ milijonov mark. Na zavarovalnici se je izplačalo od l. 1829: 408 „

Najvišja zavarovalna starost (priprosto na celo življenje, mešani dividendni sistem) je v istini že premij prosta in dobiva celo letno rento.

Zastopnik za Ljubljano: **Ed. Mahr**

(12—9)

Židovske ulice št. 4.

Restavracija „Zelen hrib“

Postaja elektr. želez. Dolenjska cesta št. 23. Postaja elektr. želez.

Dne 8. septembra 1903

to je v torek, praznik rojstva Marije

koncert

Ljubljanske društvene godbe pod osebnim vodstvom g. kapelnika Novaček-a.

Začetek ob 3. uri popoldne in sicer bode svirala godba do 8. ure zvečer na pihala in od 8. ure naprej na lok.

Vstopnina 20 vinarjev.

Točilo se bode fino marčno pivo iz domače pivovarne Jurij Auerjevih dedičev, istotako pristno naravno vino, kakor Dolenjski rizling iz vinogradov gospoda viteza Langer-ja v Berslinu, dalje štajerska, istrjanska, hrvatska in druga pristna vina.

Posebno opozarjam sl. občinstvo na slastne in fino doma pripravljene mesene krave in jetrne klobasice.

K mnogobrojni udeležbi vabi najljubnejše

Francelj in Kovač,

restavrater.

(2298—2)

Stanje hranilnih vlog:

Rezervni zaklad:

17 milijonov kron. nad 400.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12 ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{1}{4}$ % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. (89—9)

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4 $\frac{1}{2}$ % do 5%.

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadne do najfinejše

žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Neznanim naročnikom se pošilja s povzetojem.

Zahtevajte pravo

Ciril - Metodovo kavino primes

katero priporoča domača

I. jugoslov. tovarna za kavine surogate v Ljubljani.

Zahtevajte jo povsod!!

Krasno izbero

konfekcije za dame in deklice

kakor tudi

manufakturno blago

perilo

vsakovrstne preproge

i. t. d.

priporoča

Anton Schuster

Ljubljana

Špitalske ulice št. 7.

• Solidno blago. •

• Nizke cene. •

Veliko zalogo

rokavic za dame in gospode

kravat za gospode

toaletnega blaga

dalje

ščetic za zobe, glavnikov, dišav, mil itd. itd.

iz najbolje renomiranih tovarn priporoča

Alozij Persche

Ljubljana

Pred škofijo št. 21.

Postaja elektr. železnice. Pod trančo št. 2.

Ivan Sokič

priporoča

v veliki izbiri in v najnovjših faconah in

in slamičke

cilindre, čepice

Klobuke

Pod trančo št. 2.

Pozor!

V restavraciji „pri novem svetu“

vrši se

v torek, dne 8. septembra t. l. (na praznik)

zaključni vrtni koncert

pri katerem sodeluje

vojaška godba pešpolka kralj Belgijcev šte. 27

Začetek točno ob pol 4. uri popoldne.

Ustlop prost.

Zahvaljujoč se tem potom vsem svojim dosedanjim častitim obiskovalcem v Ljubljani in na deželi, ki so posekali moj vrt in kegljišče, vabim iste, kako tudi občinstvo sploh na ta zadnji letošnji koncert v moji restavraciji ter jih jedem prosim, da mi jeduako zaupanje ohranijo tudi v zimski dobi, ker se poskrbel za snažne in zračne prostore, ter pazno točno in pošteno postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

(2273—)

Fran Remic, restavrater „pri novem svetu“.

V Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 14.

Naznanilo.

Valed sklepa kranjske hranilnice se bode dajal v ljubljanskem trgovskem izobraževališču in vzgojevališču petim eksternim učencem iz Kranjske za šolsko leto 1904 brezplačen pouk s podelitvijo učnih sredstev.

Reflektanti, ki so dovršili 14. leto svoje starosti, naj vložijo svoje prošnje, katerim je priložiti nacionale in ubožno spričevalo, kakor tudi spričevala o dovršenju 3 realnih ali gimnazijalnih razredov s hvalevrednim pravostnim redom in najmanj povoljnim učenim vspehom, tukaj do najdalje 16. septembra, da zamore potem slavno ravnateljstvo vse mu došle prošnje predložiti kranjski hranilnici v ukrenitev.

Ljubljana, dne 24. avgusta 1903.

Ravnateljstvo trgovskega izobraževališča

Artur Mahr

(2175—3)

lastnik zlatega zaslužnega križca s krono.

Naznanilo.

Iz bivše konkurzne mase

(2153—7)

pri „Amerikancu“

zaostala moda, zaloga manufakturnega blaga, se je prepeljalala dne 20. avgusta t. l.

iz Starega trga

na Dunajsko cesto št. 20

vis-a-vis kavarne „Evropa“

in se bode tam prodajala po ceni nepreklicno do najdalje 1. novembra 1903.

Levova *

znamka

registrovana v vseh kulturnih državah.

M. Joss & Löwenstein

c. kr. dvorna založnika
PRAGA VII.

Ovratniki manšete srajce

Na drobno se ne prodaja.
Dobivajo se v vseh boljših trgovinah s modnim in platnim blagom za gospode.

Ljubljanski ZVON

Leto XXIII.

Mesečnik za književnost in prosveto

Izhaja 1. vsacega meseca

Naročnina:

Celo leto 9 K 20 v.

pol leta 4 K 60 v.

četrt leta 2 K 30 v.

Za inozemstvo stane

(7) 11 K 20 v. (978)

Posamezni zvezki po 80 v.

Upravištvo

„Ljubljanskega Zvona“

v „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani.